

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

15^E JAARGANG

WOENSDAG 23 APRIL 1930

No. 747

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
 Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart
 ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Assistent-Redacteur: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
 Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.

23 APRIL 1930.

Gedurende de afgelopen korte berichtswEEK bleef de geldvraag regelmatig toenemen. De geldvraag voor de feestdagen was zeer aanzienlijk, maar ook gisteren bleef er goede vraag bestaan, zoodat het niet waarschijnlijk is, dat er deze maand nog veel ontspanning zal intreden. Wellicht dat het aanbod van callgeld in de eerste dagen iets grooter wordt; maar daarentegen blijft het aanbod voor wissels en op prolongatie gering. Geopend op ongeveer $2\frac{3}{16}$ pCt., werd Donderdag voor wissels vrijwel zonder uitzondering $2\frac{1}{2}$ pCt. toegestaan en gisteren kon men herhaaldelijk alleen voor $2\frac{3}{8}$ pCt. slagen. De prolongatierente schommelde weder omstreeks 3 pCt. en liep gisteren op tot $3\frac{1}{4}$ à $3\frac{3}{4}$ pCt. Callgeld steeg van $2\frac{1}{4}$ tot $2\frac{3}{4}$ pCt., maar was gisteren iets ruimer op $2\frac{1}{2}$ pCt.

* * *

De post binnenlandsche wissels op den weekstaat van De Nederlandsche Bank steeg met bijna f 0,5 miljoen; de post beleeningen daarentegen daalde met ruim f 4 miljoen. De post papier op het buitenland nam toe met f 0,7 miljoen, terwijl eveneens de diverse rekeningen onder het actief stegen en wel met een bedrag van ruim f 8 miljoen. Het renteloos voorschot aan het Rijk daalde met ruim f 8 miljoen. De post munt en muntmateriaal wijst een daling aan van bijna f 0,6 miljoen, voornamelijk uit hoofde van afgifte van zilveren munt.

De bankbiljetten in omloop daalden met bijna f 2,4 miljoen, de rekening-courant-saldi van anderen met bijna f 0,4 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo steeg

met ruim f 0,9 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 55.

* * *

Gedurende deze berichtswEEK hebben de koersen de eenmaal aangevangen daling voortgezet. Vooral het Pond Sterling was zeer aangeboden. Gelet op den rentestand in beide landen, moet deze daling toch haar oorzaak in iets anders vinden dan in de verhoudingen op de geldmarkt. De toestand in Engelsch-Indië en kapitaal-vlucht uit Engeland in verband met te nemen financieele maatregelen door de Engelsche regering zouden aan deze koersbeweging niet vreemd zijn. Van $12.10\frac{1}{2}$ is het Pond hier tot $12.07\frac{1}{2}$ teruggelopen; slot $12.07\frac{1}{4}$. Dollars daalden van 2.4883 op 2.4847. De Dollarkoers in Londen steeg van 4.8625 tot 4.8606. De overige koersen waren alle in sympathie met het Pond en den Dollar lager. Marken 59.38—59.28, Belga's 34.75—34.68. Scandinavische koersen 66.62—66.52, 66.90—66.80. Zwitserland 48.23—48.17. De Fransche Frank kon zich handhaven op $9.74\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$, doordat in Parijs het Pond Sterling eveneens sterk is teruggelopen, nl. van 124.18 op 123.91. Peseta's onveranderd op 31.10. Yen 1.23. Rupees 90. Uruguay Pesos 2.30. Argentijnsche Pesos $96\frac{1}{2}$. Canada 2.48%.

De daling van de wisselkoersen heeft de marges op de termijnmarkt grooter doen worden. De slotnoteringen voor 1- en 3-maands Ponden en Dollars waren: resp. $11\frac{1}{16}$ — $13\frac{1}{16}$, $1\frac{3}{16}$ — $1\frac{5}{16}$ c. en 7—9 en 14—16 c. boven den contanten koers; Marken noteerden $2\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ en $7\frac{1}{2}$ — $6\frac{1}{2}$ c. disagio.

LONDEN, 22 APRIL 1930.

Ruim geld bleef ook de vorige week het kenmerk van den toestand op de markt, zoodat het namiddaggeld nu en dan tot onder 2 pCt. plaatsing vond.

De discontomarkt daarentegen, welke nog steeds zucht onder het abnormale verschil tusschen het officieele en het particuliere disconto, was vaster gesteund. De notering eindigde Donderdag; na de toewijzing der schatkistpromessen, op $2\frac{1}{2}$ — $2\frac{9}{16}$ pCt.

De invloed van de nieuwe begroting heeft zich waarschijnlijk nog niet geheel doen gevoelen op de verschillende markten. Eenige ontevredenheid komt natuurlijk tot uiting over het feit, dat het te dekken tekort in de eerste plaats geheel op ééne bepaalde klasse van de bevolking zal drukken. In het buitenland schijnt het budget minder gunstig beoordeeld te worden met het gevolg, dat de voornaamste buitenlandsche wisselkoersen opliepen.

DE EERSTE CODIFICATIE-CONFERENTIE.

Deze Conferentie, die van 13 Maart tot 12 April te 's-Gravenhage, in hoofdzaak in het Vredespaleis, is gehouden, was door den Volkenbond bijeengeroepen ter behandeling van drie onderwerpen: nationaliteit, de territoriale zee, en de aansprakelijkheid van den staat voor schade op zijn gebied toegebracht aan vreemdelingen. Zij splitste zich in drie commissies, die elk een dier onderwerpen voor haar rekening namen.

De Ie Commissie, inzake de nationaliteit, heeft het inderdaad tot een verdrag weten te brengen. Heel veel belangrijks levert dit verdrag echter niet op. Van te voren was te voorzien, dat in de uiteenlopende grondbeginselen, die in de onderscheidene staten de toekenning der nationaliteit beheerschen: het afstammingsbeginsel (*ius sanguinis*) en het territorialiteitsbeginsel (*ius soli*), geen eenheid zou zijn te brengen. Daartoe is dan ook geen poging gedaan, noch door het Comité van Voorbereiding, noch ter Conferentie zelf. Het eenige wat bereikbaar scheen was, het aantal gevallen van dubbele nationaliteit eenerzijds, van staatloosheid anderzijds, zooveel mogelijk te beperken, en, voor zoover desniettemin zich gevallen bleven voordoen, een conflicten-regeling te maken. In die richting gingen de „bases de discussion”, door het Voorbereidend Comité opgesteld; dien geest ook ademt het ter Conferentie vastgestelde „Verdrag betreffende eenige kwesties ter zake van wetsconflicten nopens nationaliteit”. Vergelijkt men het tot stand gekomene met de „bases de discussion”, dan blijkt men in verscheidene opzichten minder ver te zijn gegaan dan het Voorbereidend Comité had voorgesteld. Evenwel zijn, naast het verdrag, nog drie andere overeenkomsten onderteekend, waarin een aantal bepalingen zijn opgenomen die men, om het hoofdverdrag niet in gevaar te brengen, niet daarin heeft willen opnemen, en die daarom, ter onderteekening door een beperkter kring, in afzonderlijke regelingen zijn neergelegd. Deze protocollen hebben betrekking op „de staatloosheid”, „een geval van staatloosheid” en „militaire verplichtingen in zekere gevallen van dubbele nationaliteit”.

Het hoofdverdrag houdt in de eerste plaats een aantal bepalingen in omtrent dubbele nationaliteit. Een algemeene bevoegdheid om door verwerping van één der nationaliteiten den toestand van bipatridie te doen ophouden, is, naar te verwachten was, niet toegekend; verschillende staten wenschen, in het bijzonder met het oog op den dienstplicht, hun onderdanen niet onder alle omstandigheden vrij te laten, van hun nationaliteit afstand te doen. Wat hieromtrent in het verdrag is opgenomen, heeft al zeer weinig om het lijf. Bepaald wordt weliswaar, dat de machtiging tot afstand van de nationaliteit niet zal worden geweigerd aan een individu, dat zijn gewone hoofdverblijf in het buitenland heeft, doch door de toevoeging „mits de voorwaarden zijn vervuld gesteld door de wet van het land welks nationaliteit men wenscht te verwerpen” wordt nagenoeg alle beteekenis aan het voorschrift ontnomen. Wat den dienstplicht betreft vindt men echter een niet onbelangrijke bepaling in het desbetreffende Protocol, het voorschrift nl., dat iemand, die dubbele nationaliteit bezit, doch zijn gewoon verblijf houdt in één dezer staten en daarmede ook het nauwst is verbonden, in den anderen staat niet aan dienstplicht zal zijn onderworpen. Kent de nationale wet hem de bevoegdheid toe, bij zijn meerderjarigheid de nationaliteit te verwerpen, dan zal hij vóór dien tijd in het betreffende land niet behoeven te dienen. Dit Protocol is ook door Nederland onderteekend.

Ten opzichte van de bipatriden bepaalt art. 4 van het hoofdverdrag verder, dat een staat zijn diplomatieke bescherming niet zal kunnen uitoefenen ten gunste van een zijner onderdanen tegenover den staat, waarvan de betrokkene tevens onderdaan is. De Engelsche Regering zal dus niet bij de Nederlandsche

INHOUD.

	Blz.
DE EERSTE CODIFICATIE-CONFERENTIE door <i>Prof. Mr. J. P. A. François</i>	370
Depressie en koerspeil in Europa en Amerika, door <i>G. Verwey</i>	372
Verhooging der graanrechten in Duitschland door <i>P. W. Schilthuis</i>	376
De Rijksmiddelen	378
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De havens van Triëst en Hamburg door <i>A. Giordano</i>	379
AANTEKENINGEN:	
De Amerikaanse automobieliindustrie	381
Ledenvergadering van de Vereeniging „Instituut voor Economische Geschriften”	382
BOEKAANKONDIGINGEN:	
Dr. H. Thierry: Pensioenvoorziening in het particuliere bedrijf, bespr. door <i>Dr. Ir. B. Bölger</i> ..	383
Dr. W. Tervooren: Die Finanzierung von Kautschukplantagen, bespr. door <i>Th. Lighthart</i>	383
Ontvangen boeken	384
MAANDLIJFERS:	
Overzicht der Rijksmiddelen	385
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	385—392
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

kunnen opkomen voor een Engelschman, indien deze, naast de Britsche ook de Nederlandsche nationaliteit bezit, en zulks onverschillig of hij in Engeland of in Nederland woont.

Om de gevallen van staatloosheid (apatridie) zooveel mogelijk te beperken, had het Voorbereidend Comité voorgesteld, kinderen van apatriden, die tot een door de wet te bepalen leeftijd, die niet hooger dan 18 jaar zou mogen zijn, zouden hebben gewoond op het grondgebied van den staat, waar zij geboren zijn, automatisch bij het bereiken van den bedoelden leeftijd de nationaliteit van den staat toe te kennen. Ook dit is niet aanvaard. Het „Protocol betreffende een geval van staatloosheid” doet een stap in deze richting door te bepalen, dat het kind, geboren binnen den staat, van een moeder, die onderdaan is van dien staat en een vader, die geen of een onbekende nationaliteit heeft, de nationaliteit van het land van geboorte zal hebben. Nederland heeft dit Protocol onderteekend; het gaat verder dan de bestaande Nederlandsche wetgeving, die het „*ius soli*” niet gunstig gezind is en eerst in het derde geslacht aan het feit van geboorte op het grondgebied de toekenning van de Nederlandsche nationaliteit verbindt.

Het voorstel van het Voorbereidend Comité om den staat de verplichting op te leggen, ex-onderdanen, die hun nationaliteit tijdens hun verblijf in het buitenland hebben verloren, op verlangen van den verblijfstaat weder terug te nemen, is ook niet aangenomen. Slechts voor enkele bijzondere gevallen wordt in het — niet door Nederland onderteekende — Protocol betreffende de staatloosheid deze verplichting aanvaard.

De belangrijkste innovatie brengt wellicht nog het bepaalde op het gebied van de nationaliteit der gehuwde vrouw, en zulks ondanks, mag men wel zeggen, het door de meer ernstige vrouwenbeweging algemeen afgekeurde hinderlijke optreden van een troepje Amerikaanse dames. Het verdrag houdt de bepaling in, dat de vrouw, die met een vreemdeling trouwt, voortaan alleen dan haar nationaliteit zal verliezen, als zij door haar huwelijk de nationaliteit van den man verwerft. Dit zal dus staatloosheid van de vrouw voorkomen bijv. in geval van huwelijk van een Nederlandsche vrouw met een Amerikaan; de Nederlandsche Regering heeft echter te dien aanzien een reserve gemaakt. Een tweede, uit principieel oogpunt belangrijke bepaling is, dat bij naturalisatie van den man tijdens het huwelijk de vrouw zonder haar toestemming niet van nationaliteit zal kunnen veranderen. Deze bepaling strekt om te voorkomen, dat de man misbruik maakt van de bevoegdheid, zich tijdens het huwelijk te doen naturaliseeren, om de vrouw — die dit uiteraard bij het aangaan van het huwelijk niet heeft kunnen voorzien — te brengen onder een voor haar ongunstig huwelijks- of huwelijksgoederen-

recht. Ook te dien aanzien is een Nederlandsche reserve gemaakt. Inderdaad zal door de beide laatstbedoelde bepalingen het beginsel van de eenheid van nationaliteit in het huwelijk, dat aan onze wet ten grondslag ligt, worden doorbroken; de vraag, of niet voor deze beide speciale gevallen hiermede kan worden ingestemd, laten wij hier open. Van een algemeene bevoegdheid der vrouw, haar nationaliteit te behouden, kon, bij het tegenwoordige verschil en opvatting daaromtrent in de onderscheidene landen, geen sprake zijn; een platonische wensch, dat deze materie door de Regeeringen nader in studie zal worden genomen, is het eenige wat te dier zake werd bereikt.

* * *

Ten aanzien van de territoriale zee heeft de Conferentie het niet tot een verdrag kunnen brengen. Toch was men al een eind in deze richting gevorderd: een stel regelen betreffende het rechtsregime van schepen in deze wateren is vastgesteld en door de Ite Commissie aanvaard; een andere reeks voorschriften, punten van meer technischen aard bevattende, was door een sub-commissie ontworpen. Toen echter bleek, dat men het over het hoofdpunt, de breedte van de territoriale zee, niet eens kon worden, heeft men gemeend aan deze bepalingen geen rechtskracht te kunnen verschaffen. Een verdrag over de territoriale zee, dat geen bepaling zou bevatten over de breedte, achtte men onaannemelijk, aangezien vele der ontworpen artikelen slechts waren aanvaard in den gedachten-gang, dat eveneens een bepaalde breedte voor de territoriale zee zou worden vastgesteld. Het eenige wat thans uit de Commissie te voorschijn is gekomen — behalve de processen-verbaal, die echter een zeer weinig volledig beeld van het besprokene geven, aangezien verreweg het meerendeel in sub-commissies is behandeld en daarvan geen proces-verbaal is gemaakt — is het door de Commissie aan de Conferentie uitgebrachte rapport. Dit rapport bevat tevens den tekst van de artikelen waaromtrent voorloopige overeenstemming was bereikt. Al hebben deze artikelen geen rechtskracht, toch zullen zij voor de jurisprudentie en de rechtsontwikkeling niet zonder beteekenis zijn.

Gelijk reeds uit de antwoorden der Regeeringen was af te leiden, is de strijd over de vraag, of het gezag van den staat over de kusten als „sovereiniteit” is te beschouwen gelijk het gezag over het land, dan wel als een gezag van specialen en meer beperkten aard, thans beslist in eerstgenoemden zin. Voor hen, die in de sovereigniteit zien de bevoegdheid om overeenkomstig de door het volkenrecht gegeven regels het regeeringsgezag uit te oefenen, is hierin niets verontrustends gelegen. Evenals ten aanzien van het land zal de uitoefening van de sovereigniteit over de territoriale zee aan bepaalde regelen gebonden zijn; dat deze beperkingen in het zeegebied grooter zijn dan in het landgebied is geen reden om het gezag over het zeegebied als van principieel anderen aard dan dat over het landgebied te beschouwen. Het recht tot onschadelijke doorvaart in vredetijd (passage inoffensief) door de territoriale zee is den handelsschepen uitdrukkelijk toegekend. Ten aanzien van oorlogsschepen heeft men de mogelijkheid van verbodsbepalingen in buitengewone omstandigheden — tijden van spanning bijv. — opengelaten, behalve voor zoover het betreft straten, die een doorgangsweg voor de scheepvaart tusschen twee deelen van de open zee vormen. Het „droit de passage” belet evenwel niet, dat de staat in zijn territoriale zee zekere maatregelen neemt, noodig om inbreuken op zijn veiligheid, de openbare orde of zijn douanevoorschriften te voorkomen. In de kustzee kunnen derhalve ook de doolvarende schepen gevisiteerd worden indien vermoeden bestaat dat zij een poging willen doen tot invoer van goederen op het grondgebied, in strijd met de douanebepalingen. Verder kunnen ook voorschriften worden gegeven omtrent de navigatie, ter voorkoming van vervui-

ling van het water, of ter bescherming van den vischstand. Het vischrecht kan de kuststaat geheel aan de eigen onderdanen voorbehouden. Rechten kunnen voor de enkele doorvaart niet worden geheven.

Het vraagstuk der jurisdictie over schepen en hun opvarenden in de kustzee en in de havens heeft de Conferentie niet tot oplossing gebracht. Zooals men weet is een handelsschip in volle zee uitsluitend aan het gezag van den vlaggestaat onderworpen; komt het schip nu echter in de territoriale wateren of in de haven van een anderen staat, dat wil dus zeggen op het territoir van een anderen staat, dan treedt concurrentie van bevoegdheden tusschen vlaggestaat en kuststaat op. Het ligt voor de hand, dat, hoe nauwer het contact met den kuststaat is, hoe meer men geneigd zal zijn het gezag van dien staat te doen praevalereen, m.a.w. het schip liggende in de haven, zal in meerdere mate aan de rechtsmacht van den oeverstaat onderworpen zijn dan het vaartuig dat uitsluitend in doorvaart is in de territoriale wateren. De Conferentie heeft echter besloten, deze geheele materie te laten rusten, en zich uitsluitend bezig te houden met de vraag, in hoever het aanhouden van een schip, varende in de territoriale wateren, teneinde aldaar het strafrecht van den staat te kunnen doen gelden, of maatregelen van burgerrechtelijken aard te nemen, geoorloofd zou zijn. Er was een sterke tendens om te dezer zake het belang van een ongestoorde uitoefening der scheepvaart te stellen boven dat hetwelk de oeverstaat heeft bij de doorvoering van straf- of civielrechtelijke maatregelen. Men was van oordeel, dat het buitensporig zou zijn een schip in doorvaart op te houden, uitsluitend om een persoon te arresteren, die zich tijdens de vaart in de territoriale wateren aan boord had schuldig gemaakt aan een strafbaar feit. Alleen wanneer dit strafbaar feit van zoodanigen aard was, dat de gevolgen zich ook buiten het schip deden gevoelen, een schietpartij gericht tegen een ander schip bijv., of in het algemeen de openbare orde gestoord werd, of wel de hulp der locale overheid was ingeroepen, zou de oeverstaat bevoegd zijn in te grijpen. Eveneens achtte men geen termen aanwezig, den oeverstaat het recht toe te kennen een doolvarend schip aan te houden teneinde personen van boord te halen, die ter zake van vroeger begane strafbare feiten door de justitie gezocht werden. Civielrechtelijke executeire of conservatoire maatregelen oordeelde men ten aanzien van doolvarende schepen alleen dan geoorloofd, indien deze genomen waren op grond van feiten, die zich tijdens de vaart in de territoriale zee hadden voorgedaan, bijv. een aanvaring. Is het schip in doorvaart door de territoriale wateren, na een haven van den staat te hebben aangedaan, dan zijn de bevoegdheden van den oeverstaat grooter, maar ook in die gevallen zal de oeverstaat toch steeds het belang van de ongestoorde navigatie voor oogen moeten houden.

Ten opzichte van de baaien heeft men — niet zonder tegenstand — vastgehouden aan den regel, neergelegd in het Noordzee-visscherijverdrag van 1882 en de arbitrale uitspraak in het geschil inzake de visscherij in den Noord-Atlantischen Oceaan, volgens welke een baai als binnenwater wordt beschouwd als de opening niet meer dan 10 mijl breed is; indien de opening breder is, is de baai binnenwater tot aan de lijn door de baai getrokken zoo dicht mogelijk landwaarts, waar de breedte niet meer dan 10 mijl bedraagt. Er was een strooming waar te nemen onder eenige landen, die de 3-mijls grens voor de territoriale zee aanvaardden, om de lengte van de lijn in de baai op 6 mijl te stellen, doch men heeft te dezer zake niet geïnsisteerd. Het vraagstuk der „historische baaien” is onopgelost gebleven. Voor de reeden werd bepaald, dat zij als territoriale zee zullen gelden, hoe ver zij zich ook in zee uitstrekken. Dit punt is voor Nederlandsch-Indië van belang, waar men reeden aantreft tot ver buiten de 3-mijls grens. De Nederlandsche Regeering had deze reeden als binnenwater willen be-

schouwd zien, maar had vermoedelijk ook wel met deze oplossing genoeg kunnen nemen.

Al deze voorschriften missen echter, gelijk gezegd, het verdragskarakter, aangezien men het niet eens kon worden over een regeling van de breedte van de kustzee. Het Voorbereidend Comité had voorgesteld, in het algemeen 3 mijl aan te nemen, aan bepaalde staten een grooteren afstand toe te staan, en verder zekere rechten toe te kennen in een tweede strook, die zich niet verder zou uitstrekken dan tot op 12 mijl uit de kust. Die rechten zouden voornamelijk betreffen de douane en de veiligheid. Dit schijnt inderdaad het eenige systeem, om de verschillende tegenstrijdige belangen op den duur te verzoenen; ter Conferentie is het echter niet gelukt tot overeenstemming te komen. Engeland en Amerika bleven vasthouden aan de 3-mijls grens, zonder uitzonderingen en zonder erkenning van een „zone contigue”, tenzij deze laatste zou berusten op speciale van staat tot staat gesloten verdragen, gelijk de Amerikaansche dranksmokkeltractaten. Nederland was bereid het systeem als geheel te aanvaarden, maar had bezwaar tegen de toekenning van speciale bevoegdheden in de „zone contigue” betreffende de veiligheid. Andere landen daarentegen, gelijk Frankrijk, beschouwden de toekenning van laatstbedoelde rechten als een noodzakelijke voorwaarde voor de beperking van de territoriale zee tot 3 mijl. Italië wenschte met niet minder dan 6 mijl genoeg te nemen, evenals Spanje en Portugal, die echter bovendien nog een „zone contigue” eischten. Zweden en Noorwegen verlangden 4 mijl, enz. enz. Het is niet gelukt in deze uiteenlopende gezichtspunten eenheid te brengen; wel echter hebben de uiteenzettingen en besprekingen, met groote openhartigheid gevoerd, den indruk gevestigd, dat deze eischen geenszins op willekeur berusten, maar ten nauwste samenhangen met geografische en economische factoren. Engeland wil de vrije vaart zooveel mogelijk verzekeren, Zweden, Noorwegen en Italië houden, in verband met de gesteldheid van hun kusten, rekening met de noodzakelijkheid, in geval van neutraliteit tijdens een oorlog langs de kust te kunnen blijven varen, zonder in de volle zee te komen, waar de schepen aan aanhouding en prijsmaking blootstaan; Spanje en Portugal zijn, voor de vischvangst, aangewezen op een uiterst smalle strook zee langs hun kust, en wenschen de visch daar niet door buitenlanders te zien wegvangen. En zoo kan men voortgaan.

De vraag rijst, of men verstandig heeft gedaan, dit punt voor codificatie aan de orde te stellen. Juist waar de locale omstandigheden zoo zeer uiteenloopen, is het bijna ondoenlijk alles te persen in het keurslijf van een eenvormige regeling. En is het zoo hard noodig? Men krijgt den indruk, dat het in de practijk met de moeilijkheden nogal schikt en dat langs den weg van bilaterale verdragen tusschen de direct betrokkenen veelal meer te bereiken zou zijn dan met een uniforme en algemeene regeling.

* * *

Het geringste resultaat kan de IIIe Commissie, betreffende de statenaansprakelijkheid, boeken. Hier zijn de meeningsverschillen zoo hoog gelopen, dat men het zelfs over een twee-en-een-halve-pagina-groot eindrapport aan de Conferentie niet eens kon worden en zich bepalen moest tot een mondelinge mededeeling van den voorzitter der Commissie, dat geen resultaat had kunnen worden bereikt. Dat er tegenstand zou komen van de Zuid- en Midden-Amerikanen was te voorzien: deze laatsten stellen zich op het standpunt, dat het geheele vraagstuk van de verantwoordelijkheid van den staat voor schade, toegebracht aan vreemdelingen, zich oplost in deze vraag: is de vreemdeling op denzelfden voet behandeld als de eigen onderdaan? Zoo neen, dan heeft hij aanspraak op schadevergoeding, zoo ja, dan heeft hij niets te reclameeren. Daar-teenover staat de opvatting, dat er een internationaalrechtelijke verantwoordelijkheid bestaat, onver-

schillig de wijze waarop men eigen onderdanen behandelt. Toen nu de Zuid- en Midden-Amerikanen bovendien nog steun kregen van de Kleine Entente, in het bijzonder Roemenië en Tsjechoslowakije, voor wie deze materie, met het oog op de optanten-kwesties e.d. zeer epineus is, was het pleit vrijwel beslecht. Nadat aanvankelijk, met veel tegenzin, een aantal algemeene beginselen was aanvaard, liep, toen het erop aan kwam nadere begrenzingen en preciseringen vast te stellen, de wagen in het zand. Een scherpe critiek van den voorzitter der Ie Commissie, den hoogst bekwamen Griek Politis, in een plenaire vergadering der Conferentie, heeft te dezer zake ook niet gelukkig gewerkt. Het is, ondanks alle ondernomen pogingen, niet gelukt den wagen weer op gang te brengen.

* * *

De algemeene indruk van de Conferentie kan, gelijk uit het bovenstaande moge blijken, niet uiterst bemoedigend zijn voor het codificatie-streven, en de vraag is dan ook gerezen, of men op deze manier moet doorgaan. Conferenties als deze dreigen aan de vorming van het volkenrecht meer kwaad dan goed te doen. Gelijk Snowden eens, na een der schuldreguleringconferenties, heeft gezegd: „nog zulk een conferentie, en we hebben weer een oorlog”, zou men hier kunnen zeggen: nog een paar van zulke conferenties, en er is geen volkenrecht meer. Wat jurisprudentie en doctrine met groote moeite hebben opgebouwd, dreigt bij deze generalisatie-pogingen, onder de aanvallen van direct belanghebbenden, te zullen ineensstorten. De schuld hiervoor treft ongetwijfeld voor een deel de werkmethode van het Comité d'Experts, die ertoe leidde, rijp en groen voor codificatie geschikt te verklaren. Terecht richtte zich dan ook ter Conferentie de critiek op deze methode, en werd een voorstel aangenomen, strekkende om hierin verbetering te brengen. Wil er van de Codificatie iets terecht komen, dan zal de selectie der onderwerpen met de grootste zorgvuldigheid moeten geschieden, en zal niet tot bijeenroeping van Conferenties moeten worden overgegaan, indien niet groote waarschijnlijkheid van overeenstemming bestaat. Anders doet men inderdaad beter het codificatie-(stok)paardje maar weer voorloopig op stal te zetten, en voor de rechtsontwikkeling in de eerste plaats het oog te richten op rechtspraak, wetenschap en verdragsregeling in kleiner kring of op beperkter schaal.

J. P. A. FRANÇOIS.

DEPRESSIE EN KOERSPEIL IN EUROPA EN AMERIKA.

I.

Bij de beoordeling van de huidige depressie neemt men gaarne Amerika als uitgangspunt. Daar ziet men de oorzaak van de beurscrisis in Europa; daarheen kijkt men met spanning uit naar tekenen van herstel. De conjunctuur in Amerika heet vrij algemeen voor Europa beslissend en de intensiteit van de depressie meet men bij voorkeur aan de Amerikaanse indices. De zienswijze, dat conjunctuur en beurscrisis in Europa in hoofdzaak dezelfde oorzaken, tot op aanzienlijke hoogte dezelfde intensiteit en dezelfde nasleep hebben gehad als in Amerika, is inderdaad nu vrij algemeen. Ik houd haar echter voor onjuist.

Voor onjuist houd ik al dadelijk de voorstelling — nu gangbaar in wijdere kring — dat Europa in overeenstemming met Amerika een periode van hoogconjunctuur achter de rug hebben zou. In een tijd van depressie is zo'n voorstelling begrijpelijk. Het is echter een miskenning van de economische ontwikkeling van de beide continenten om te menen, dat de conjunctuur van de verschillende landen van Europa in de laatste jaren een meer dan oppervlakkige overeenkomst met die in de Verenigde Staten heeft vertoond.

Ik meen ook, dat het bestaan van een diepere overeenkomst door het respectievelijk verloop van de effectenkoersen in de beide continenten wordt gelo-

genstrafte. En dat, in dit licht gezien, depressie en huidig koerspeil in Europa en in Amerika geheel verschillend moeten worden geïnterpreteerd.

II.

Memoreren wij in het kort beiderlei ontwikkeling:

1. Algemeene conjunctuur.

De Verenigde Staten hebben sinds 1924 een, slechts door de tijdelijke „recessions” van 1926 en 1927 onderbroken, periode van grote, vrij constante, somtijds toenemende bloei gehad. Deze voorspoed kon zich handhaven, hoewel de toestand van de landbouw, de textiel-, steenkool- en lederindustrie en ook de scheepsbouw en scheepvaart veelal te wensen overliet.

In Europa maakten verschillende landen tot 1924 of 1925, Denemarken en Noorwegen in 1926 en 1927, Noorwegen ten dele nog in 1928, Engeland feitelijk gedurende de hele periode, Frankrijk voor korte tijd in 1927, Italië in 1927 en 1928 min of meer ernstige depressies door en toen in de loop van 1928 op velerlei gebied de activiteit elders begon te herleven, trad in Duitsland een depressie in, die tot de huidige dag onafgebroken heeft voortgeduurd. Er is al die tijd geen sprake geweest van een voor alle landen van Europa geldende gelijkgerichte conjunctuur.

2. Industriële conjunctuur.

In Amerika was de afgelopen periode een tijdperk van grote industriële bloei. Naast talloze welvarende industrieën, waren er steeds wel enkele die een moeilijke tijd doormaakten. Zij vormden echter een kleine minderheid. De winsten voor de grote meerderheid waren hoog en, vooral sinds 1926, sterk stijgend.¹⁾

Een dergelijke industriële bloei hebben in Europa de laatste tijd feitelijk slechts — en bovendien minder geprononceerd — Frankrijk en België tot op zekere hoogte ook Zweden en Zwitserland gekend. In overig Europa was er de gehele periode door een heel complex, vaak oorspronkelijk zeer welvarende, en daaronder voor het economische leven zeer belangrijke, industrieën, niet dan met moeite het hoofd boven water hielden.

3. De automobiëlindustrie in verband met de conjunctuur.

De automobiëlindustrie heeft zich in de Verg. Staten naast de spoorwegen en de openbare nutsbedrijven tot de voornaamste tak van bedrijf ontwikkeld. Feitelijk heeft zij beide en als werkverschaffer en als verbruiker van materialen overtroffen. Haar invloed op het economische leven is juist gedurende de laatste jaren overweldigend geweest. Basiese en verwerkingsindustrieën gelijkelijk hebben van de auto meer geprofiteerd dan zij in het verleden van de spoorwegen hadden kunnen doen. De spoorwegen nu vormden feitelijk tot voor eenige jaren de grondslag voor de economische structuur van Amerika. Nu de auto deze rol overnam, revolutioneerde zij met het verkeer de economische denkbeelden. Economisten van naam hebben niet gearzeld aan haar alleen de grote bloei van de Verg. Staten gedurende de laatste jaren toe te schrijven.

In Europa leed terzelfder tijd deze industrie een kwijnend bestaan, zelfs vaak ook in die landen, die overigens een aan Amerika verwante bloeiperiode doormaakten. In Duitsland en België kon zij zich slechts door fusies handhaven. In Frankrijk, Duitsland en Italië raakte zij direct of indirect onder Ame-

¹⁾ Door de gezamenlijke corporatieve ondernemingen werden aan dividendend uitgekeerd (maandgemiddelden in miljoenen dollars):

1923	80.27
1924	84.39
1925	89.25
1926	97.7
1927	175.—
1928	182.5
1929	185.8

rikaanse controle. In Holland moest al eerder de eenige automobiëlfabriek zijn bestaan opgeven. In Engeland raakten de aanverwante industrieën (triplexglas) in grote moeilijkheden.

In die gevallen, waar de Europese automobiëlindustrie resultaten afwierp (Matthis, Rolls Royce, etc.) ontwikkelde ze zich toch nooit tot een economische kracht van ook maar eenigszins dezelfde betekenis als in Amerika; het was dan hoogstens een industrie als een andere. De betekenis van de Amerikaanse auto-industrie was de laatste jaren juist, dat zij steeds weer gemakkelijk het effect neutraliseerde van een teruggang in andere bedrijven, in de steenkolen-, de textiel- en de lederindustrie en ook in de landbouw. Hier was in Europa geen sprake van. In die zin is het achterblijven van de Europese automobiëlindustrie voor Europa een groot gemis geweest.

4. De andere industrieën in Europa.

Het is waar, dat de automobiëlnijverheid voor Europa niet nagenoeg zo belangrijk is als voor Amerika. Echter ook de wel voor Europa belangrijke industrieën hebben, afgezien dan van de reeds genoemde landen een niet te beste tijd gehad. Engeland's industriële leven berust allereerst op de steenkool- en textielindustrie, daarnaast op de staalnijverheid en de scheepsbouw. In alle vier waren de moeilijkheden chronies en de resultaten bedroevend. Van de Engelse staalbedrijven bijv. is, voor zoover mij bekend, geen, na 1920 aan dividenduitkering meer toe geweest. In de Duitse steenkolen-, staal-, chemiesnijverheid werden zelden meer dan matige dividenden verdiend. De resultaten der kalimijnen bleven beneden een ook maar eenigszins behoorlijk peil.

Onbevredigend bleef, ook gedurende de laatste jaren, in de meeste landen het rendement van de chocolade-, suiker-, meel-, en met een paar uitzonderingen, van de scheepsbouwindustrie. Onbevredigend rendement was voor de Duitse industrie, vooral in 1929, eerder regel dan uitzondering; in België en Frankrijk, die overigens beide een bloeiperiode doormaakten, werd een op zich zelf onbevredigend rendement vaak onder hoge dividenduitkeringen bij een uit de inflatietijd daterende, veel te lage boekwaarde van kapitaal en activa, bedekt. (hoogovens).

* * *

De sterke expansie en opbloei gedurende de laatste jaren van een aantal, veelal jongere industrieën in de meeste landen van Europa, heeft ons tijdelijk de malaise in de andere eenigszins over het hoofd doen zien. In werkelijkheid heeft zelfs gedurende de in menig opzicht betrekkelijk gunstige jaren 1928 en 1929 de slechte gang van zaken in deze industrieën aangehouden.

Daarbij kwam, dat de economische conjunctuur nog slechter dan de industriële was. Cultures en scheepvaart oefenden, vooral in Engeland en ons eigen land, in de laatste jaren een deprimerende werking op het economische leven uit. Voor Amerika hadden zij niet nagenoeg dezelfde betekenis.

Dit alles wijst er voldoende op, dat er de laatste jaren in Europa over het algemeen genomen van een periode van hoogconjunctuur geen sprake was, dat ook het welvaartspeil, dat in Europa bereikt werd, niet met dat der Verenigde Staten te vergelijken viel.

Met elkaar gemeen hadden de beide landen de uitbreiding van productie en productiecapaciteit op velerlei gebied. Ziet men daarin nu het voornaamste kenmerk van een gelijksoortige conjunctuur, dan verliest men de werkelijkheid toch wel eenigszins uit het oog. Immers de nadruk in verband met deze expansie valt voor Amerika op productie en voor Europa op productiecapaciteit. En door de wederopbouw (verwoeste gebieden) en door de rationalisatie (Duitsland) was juist deze laatste in Europa geweldig uitgebreid. Zij werd de voornaamste bron van alle moeilijkheden, omdat tegenover de vergrote capaciteit veelal geen voldoende productie stond. Hier juist is een frappant

verschil met Amerika. In Amerika liep de rationalisatie ten einde toen zij in Europa begon. Zij was daar met de bevolking, met de consumtie en met de bedrijven zelf meegegroeid en kon daarom tenvolle worden benut. De expansie, afgezien van die der zuiver financiële instituten (investment trusts etc.) had dan ook in 1928 en 1929 in Amerika een betrekkelijk gematigd verloop. Toen in Maart 1929 het rapport inzake „recent economic changes” ter perse ging, kon Mitchell dit in zijn slotwoord uitdrukkelijk memoreren.¹⁾

Om kort te gaan: Amerika maakte een periode van werkelijk grote voorspoed door; Europa leed van alle kanten aan een ondermijning van haar welvaartspeil. Dit dan was de toestand toen de beurscrisis uitbrak.

III.

Duidelijk blijkt dit uit het koersverloop op de effectenbeurs. Zien wij eerst naar Europa. Het had daar in de verschillende landen niet een volkomen identiek, maar altans in een aantal landen toch wel een zeer sterk verwant verloop. Het algemeen koerspeil werd in die landen, somtijds in 1928 reeds, maar zeer sterk sinds begin 1929, ondermijnd door het gestadig afbrokkelen van steeds meer fondsen, waarvan de vooruitzichten te duister waren om een aanmoediging te zijn voor belegger of speculant. Dit geldt niet slechts voor de industriën, waarvan vele groepen, in weerwil van de voortgaande stijging van een aantal hunner, reeds langen tijd terugliepen, het geldt sterker nog voor de cultures. De rubberfondsen waren feitelijk reeds sinds 1925, de suikerwaarden sinds 1927, de tabakken sinds 1928 aan het teruglopen. Ook voor de teefondsen was de terugtocht al veel eerder — voor het merendeel reeds in 1927 — geblazen. Verschillende banken, met name de groep der koloniale banken, hadden in 1928 betere noteringen gekend. Met scheepvaartfondsen was het niet anders gesteld. Het is inderdaad merkwaardig te zien, hoe weinig fondsen bijv. aan onze beurs de laatste zes of zeven maanden vóór de crisis nog gestegen zijn, of zelfs maar in staat bleken het aanvankelijk behaalde peil te handhaven.²⁾ En dit ondanks de stimulans, die de hausse op de Amerikaanse markt Europa bieden moest. Steeds sterker werd, in overeenstemming met de economische toestand, het koerspeil ondergraven.

De speculatie vond dan ook steeds minder fondsen, waarop zij zich — zelfs nog maar met schijn van voordeel — concentreren kon en wierp zich steeds verwoeder op de enkele fondsen, die overbleven. Bij ons te lande waren dit ten slotte vrijwel alleen nog Philips, Ford, Margarine Unie, Koninklijke en eenige andere. Voor zoover er in ons land in 1929 dan ook van een hausse sprake was, was het zeer sterk een specialiteiten-hausse. De eigenlijke tendens van de markt was bij ons en ook elders in tegengestelde richting. Slechts in Frankrijk konden de koersen hun peil — maar ook daar niet ten volle — handhaven. Overal elders was de eigenlijke inzinking op de keper beschouwd reeds goeddeels aan de crisis voorafgegaan. De beurscrisis in vrijwel alle landen van Europa bracht een verdere voortzetting van een al veel eerder ingetreden val te weeg.

Indexen van aandelenkoersen zijn aan vele gebreken lijdende indices. Dat het mogelijk is aan hen de hierboven gestelde tendens te illustreren, hoewel toch ook de gedurende de laatste maanden voor de crisis voortdurend en vaak snel *stijgende* koersen daarin verwerkt zijn,³⁾ bewijst wel hoe sterk die tendens zich moet hebben geopenbaard.

De betreffende indexen laten wij volgen:

¹⁾ Recent economic changes in the United States, vol. II, p. 909.

²⁾ De meeste fondsen bereikten hun hoogtepunt uiterlijk in Januari of Februari 1929, indien ze het niet al veel eerder hadden bereikt.

³⁾ Dit verklaart de ogenschijnlijk geringe teruggang in Nederland. In werkelijkheid was ook aan onze beurs de tendens zeer sterk afbrokkelend.

	Begin 1929	Eind Sept. (voor de crisis)	Dieptepunt '29 (na de crisis)
Engeland	259	238	205
Duitsland	158.7	145.6	124.8
Frankrijk	254	242.3	215.6
België	108	91	77
Oostenrijk	107.5	96.7	88.4
Nederland	120	118	98

Finland, Italië, Zwitserland, Tsecho Slowakije, Hongarije tonen een dergelijk verloop. *Slechts niet Amerika: 191, 239.5, 144.8!*

Veel meer dan hier was in Amerika 1929 nog een haussejaar. Over de gehele linie zijn de koersen daar, vaak tot Julie of Augustus toe, nog sterk gestegen. Daar was ook reden toe. Niet in dezelfde mate als in Europa waren ongunstige economische verhoudingen bezig het beurspeil te ondermijnen. Na wat in het vorig hoofdstuk besproken werd, zal dit duidelijk zijn. Van de circa 40 grote bedrijfstakken die Amerika telt, wezen begin October nog slechts een zevental op ongunstige vooruitzichten, voor een dertiental waren de vooruitzichten behoorlijk, voor negen goed, voor de overige zelfs veelbelovend. De spoorwegen, de chemische industrie en de electriciteitsbedrijven behoorden tot deze laatste groep; staal en ijzer tot de voorlaatste.

Indien niettemin tenslotte ook aan de New-Yorkse beurs gaandeweg steeds meer fondsen werden verlaten en begonnen af te brokkelen, zo lag dit dan ook in het algemeen niet aan bepaalde ongunstige vooruitzichten, als wel aan de omstandigheid, dat een steeds groter publiek wegens de hoog opgeschroefde koersen zich voor die fondsen niet meer interesseerde. Dezelfde reden trouwens, waarom ook tenslotte bij ons fondsen als Margarine Unie en Philips niet meer te houden bleken. Vandaar dat ook in Amerika de baisse zooveel abrupter kwam en door de baisse het zakenleven veel meer ineens beïnvloed werd.

IV.

Het heeft er dus veel van dat in Europa de depressie de beurscrisis, doch in Amerika de beurscrisis de depressie heeft uitgelokt. De meeste Amerikaanse indices zijn hiermede in overeenstemming: zij wijzen, op een enkele uitzondering na, eerst op een inzinking na en niet voorafgaande aan de beurscrisis.

Het spreekt vanzelf, dat deze conclusie niettemin slechts in haar algemeenheid juist is. Er zijn, strikt genomen, in Amerika voorbeelden van industriën te vinden, die reeds lang een weifelende stemming op het koerspeil hebben uitgeoefend. Zo is in Europa door de beurscrisis op velerlei gebied de depressie eerst ontstaan of verscherpt. Maar, in weerwil van zulke gevallen geloof ik, dat deze onderscheiding de kern van het gebeuren in Europa en in Amerika wellicht het beste weergeeft en dat men voor de beoordeling van de huidige toestand ook hiervan uit moet gaan.

Immers het is deze oorzaak, die het wezen van de Amerikaanse depressie minder ernstig maakt. Er ligt geen achterlike techniek (Engeland), geen economische ontwrichting (Oost Europa), geen staatsfinancieel probleem (Duitsland) ten grondslag aan. Dit is ook wat met de ons steeds van de overzijde bereikende verklaring bedoeld is dat „the fundamental situation” „sound” zou zijn. Een bewering, die men ook wel als juist aanvoelt, indien men daarnaast de „fundamenteel unsound situation” van b.v. Engeland in gedachten heeft en waarvoor ook bij vergelijking met een vroegere periode wel iets te zeggen is. Immers afgezien van de bouwnijverheid is de huidige toestand in Amerika niet zo heel veel ongunstiger dan tijdens de inzinking in de herfst van 1927. Een inzinking die achteraf slechts een „recession” bleek te zijn geweest¹⁾.

¹⁾ Deze opmerking terloops naar aanleiding van het lezenswaardig artikel van den heer Stridiron in de Econ. Stat. Ber. van 12 Maart jl.

De volgende indexcijfers zijn in dit verband inlichtend:

	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.
<i>Industriële productie.</i> ¹⁾					
1927/28	112	111.5	110.5	113.6	121.8
1929/30	129.9	117.3	108.2	112	115.6
<i>Automobielen productie.</i> ¹⁾					
1927/28	92.1	83.8	90.4	138.6	
1929/30	159.2	118	90	167.2	
<i>Pig iron productie.</i> ¹⁾					
1927/28	94.1	91.9	90.2	96.6	
1929/30	121.6	110.8	95.1	95.1	
<i>Wagonladingen</i> ¹⁾ (weekgemiddelde).					
1927/28	1115.4	955.9	833.9	862	897
1929/30	1169	978	835	837	876
<i>Spoorwegontvangsten.</i> ¹⁾					
1927/28	403.3	348.8	309.3	315.7	
1929/30	415.3	345.9	309.1	298.3	
<i>Employment.</i> ²⁾					
1927/28	95.3	93.5	92.6	91.6	
1929/30	98.3	94.8	91.9	90.2	

Dat de huidige inzinking in Europa een „depressie” heet, doch in Amerika met het mildere „recession” wordt aangeduid, is typerend voor de mentaliteit, waarmee dit verschijnsel in de beide landen beoordeeld wordt. Of het ook in overeenstemming is met de werkelijkheid dient m.i. nog te worden afgewacht. Dat de Amerikaanse inzinking geen „recession” zijn zou, is een conclusie, die ik niet gaarne tans reeds uit de beschikbare cijfers trekken zou. Echter acht ik de reeds weer stijgende industriële productie, met name van de auto-industrie op zich zelf evenmin voldoende aanwijzing om te besluiten tot het tegendeel. De stijging kan tijdelijk, haar oorzaak toevallig zijn en door de overige indices wordt zij, tot dusver altans, nog niet voldoende bevestigd. De vrijwel unaniem gunstige voorspellingen van de „business forecast stations” e.d. zijn slechts zeer ten dele op feiten gebaseerd en zolang onbekende factoren bij een toekomst-prognose tegen de bekende opwegen, blijft hun waarde betrekkelijk.

Als ik dan ook de huidige inzinking in Amerika voor minder ernstig dan die in vele landen van Europa houd, dan is dit niet omdat ik meen; dat het eind dezer inzinking in Amerika tans reeds in het zicht zou zijn. Dan is dit slechts omdat haar oorsprong minder diep dan in Europa ligt en de moeilijkheden voor Europa veel meer chronies zijn. Dan is dit ook, omdat ik Amerika's restauratieve kracht in verband daarmede voor groter houd, omdat al direct Amerika een veel hechtere industriële basis heeft en het een reeks van magere jaren met meer vertrouwen tegemoet kan zien. Financiering uit de winst — in de goede jaren ook een door onze cultuurmaatschappijen gaarne gevolgde politiek — is karakteristiek geworden voor de afgelopen periode in Amerika. De betekenis van deze factor wordt vaak onderschat;³⁾ de gevolgen zijn voor Amerika heilzaam geweest. De weerstand van de gemiddelde Amerikaanse industrie is er tans veel groter door. In Europa bleef het uitzondering. Er zijn bovendien in Europa naar verhouding meer maatschappijen, die door een serie ongunstige jaren in het verleden reeds sterk verzwakt zijn (scheepvaart). Er zijn andere — en ook hiervan zijn er meer in Europa

¹⁾ Standard Statistical Bulletin, gepubliceerd door Standard Statistics Co.

²⁾ General index of employment in manufacturing industries, U.S. Bureau of Labor Statistics.

³⁾ In procenten van het kapitaal werd in 1929:

	winst behaald	dividend betaald	uit de winst in het bedrijf geïnvesteerd
Chesapeake & Ohio	21.8	10	11.8
Norfolk & Western	29.1	12	17.1
Union Pacific	21.3	10	11.3
Anaconda Copper	22	14	8
General Motors	54.9	30	24.9
U. S. Steel	21.2	8	13.2
Marshall Field & Co.	14	6½	7½

dan in Amerika — wier overcompleet aan productiecapaciteit niet straffeloos nog een verdere teruggang der productie gedooft.

De belastingen zijn daarbij drukkender (Duitsland), de financiën moeilijker (Ned. Indië), het dalend prijsniveau werkt fnuikender (verzwaring betalingen aan Amerika) dan in de nieuwe wereld. Allemaal redenen, die nopen de toestand hier met minder vertrouwen tegemoet te zien.

De beurs heeft zich bij deze zienswijze in hoofdzaak aangepast. Ondanks een vaak sterke opleving hebben de beurzen in Europa zich over het algemeen veel minder krachtig van de crisis weten te herstellen dan in Amerika. Men moet bijv. in ons eigen land tot 1926 teruggaan, om een koerspeil te vinden, dat lager dan het huidige is. In Amerika behoeft men slechts één jaar terug te gaan. Bij een meer in detail doorgevoerde vergelijking van het huidig koersniveau met dat van begin 1929 bijv. springt het relatief gunstiger peil der Amerikaanse koersen duidelijk in het oog. Een dergelijke vergelijking achten wij voor een goed begrip van de huidige toestand bijzonder inlichtend. Wij drukken haar in extenso af:

2 Januari 1929 12 April 1930

<i>Europa.</i>		
<i>Duitsland.</i>		
Dresdner Bank	172	155
Vereinigde Stahlwerke..	93.50	99½
Siemens & Halske	428	262
I. G. Farben	266¼	177¾
Hamburg-Amerika Lijn.	141	114¾
<i>Index</i>	158.7	134.9
<i>Engeland.</i>		
Imperial Tobacco	131/3	95/7
Vickers	12/10½	7/7½
Cunard	33/6	23/3
Rand Mines	3¼	3¼/16
<i>Index</i>	4¼/16	4¼/16
<i>Frankrijk.</i>		
Crédit Lyonnais	4120	3290
Chem. de Fer du Nord..	2300	2600
Aciéries de Longwy....	2430	2345
Kuhlmann	1390	1115
Citroën	1800	1088
<i>Index</i>	544	
<i>België.</i>		
Banque Nat. de Belgique	2930	3230
Libbey-Owens	3460	2110
Ougree Marhay	5390	4310
Katanga	141000	66000
Wagons Lits S.A.	1200	658
<i>Index</i>	108	64
<i>Nederland.</i>		
Scheepvaart Unie	220	180¾
Holland-Amerika Lijn..	79½	37
Philips	800	488
Margarine Unie	337	367
Deli Batavia	535	408
H. V. A.	655	538
<i>Index</i>	120	98 (Maart)
<i>Andere landen.</i>		
Montecatini	283	241
Unes	125	108
Burmeister & Wain	121	112
Aluminium-Industrie ..	3740	3300
Nestle Anglo Swiss....	970	810
Svenska Tandsticks....	440	320
Separator	180	145
<i>Verenigde Staten.</i>		
American Tel. & Tel. ..	195	270
North American Co. ..	94½	130
General Motor Co.	84¾	53
United States Steel....	162¾	193
Norfolk & Western	195	260
Chesapeake & Ohio	218½	255
Anaconda Copper	118½	72
Standard Oil of New Jersey	54¾	78¾
<i>Index</i>	191	189

Aandelen wier huidige notering die van begin 1929 benadert of te boven gaat zijn in Europa met een kaarsje te zoeken. Zelfs is een geringe koersval in Europa uitzondering. De gemiddelde indexen geven hier getuigenis van. In Amerika zijn de huidige koersen zo vaak en zo aanzienlijk boven de noteringen van begin 1929, dat zij volkomen het effect konden neutraliseren van koersverliezen elders. Het gemiddelde kon zich handhaven.

De speculatie heeft de Amerikaanse beurs aanhoudend in een ongunstig licht geplaatst, zozeer, dat zij bij de serieuze belegger haar naam van veilige beleggingsmarkt goeddeels verloren heeft. In Europa heeft men zich daarom gaarne op het eigen land geconcentreerd. Wel enigszins ten onrechte. Wie bij zijn beleggingen op de economische vooruitzichten van Europa zijn hoop gevestigd hield, heeft een gevaarlijk spel gespeeld. Zolang de hausse op de Amerikaanse beurs geen einde nam en men dus niet wist welke laagte-reords men bij een crisis verwachten moest, leek dit risico minder groot dan dat, verbonden aan een doorsneebelegging in Amerika. Er is dan ook een beurscrisis voor noodig geweest om de relatief veel sterkere positie van de Verenigde Staten en in verband hiermee de grotere beleggingszekerheid van een doorsneebelegging in Amerikaanse boven Europese aandelen zo sterk te belichten.

GERLOF VERWEY.

A'dam, 12 April 1930.

VERHOOGING DER GRAANRECHTEN IN DUITSCHLAND.

In December 1929 gaf ik in dit tijdschrift¹⁾ een uiteenzetting van de toen in Duitschland in voorbereiding zijnde maatregelen om door verhooging van invoerrechten op granen en verdere regeeringsvoorschriften de graanprijzen in Duitschland op een hooger peil te brengen, ten einde den in een zeer ongunstigen toestand verkeerenden landbouw te hulp te komen.

De invoerrechten zijn ingevolge een op 22 December door den Rijksdag met overgrootte meerderheid aangenomen wet inderdaad als volgt verhoogd:

Tarwe	van RM 6½	op RM 9½	per 100 KG.
Rogge	6	9	" "
Haver	6	8	" "
Voedergerst	2	5	" "

maar van de andere toen voorgestelde maatregelen, zooals het verplichte bijvoederen van Deutsche rogge bij buitenlandsche gerst, het bijmalen van rogge bij tarwe en het uitmalen van rogge op een verlaagd percentage, waarmee men beoogde, het gebruik in Duitschland zelf, vooral wat rogge betreft, te doen toenemen, is geen enkele tot uitvoering gekomen.

Het invoerrecht op maïs is onveranderd gebleven, omdat Duitschland tot einde 1930 door een handelsverdrag met Joego Slavië hiervoor aan 2½ Mark is gebonden.

Het op 5 Mark verhoogde invoerrecht op voedergerst is eind December in werking getreden, met de bepaling, dat deze verhooging slechts tot eind 1930 van kracht zou zijn en dan het recht automatisch weer op 2 Mark zou vallen. Hierbij heeft zich het telkens voorkomende verschijnsel weer voorgedaan, dat de importhandel zich den korten tijd, die verliep tusschen het bekend worden en het uitvoeren der verhooging, ten nutte maakte om nog zooveel mogelijk gerst tot het oude recht van 2 Mark in te voeren. Dit „ten nutte maken” kreeg echter spoedig een wrangen bijmaak, want in korten tijd zijn de prijzen der gerst in de exportlanden zóo sterk gedaald, dat zij weldra in Duitschland met inbegrip van het verhoogde recht gelijk en zelfs lager stonden, dan vóór dien tijd met inbegrip van het vroegere recht. Het verschil is zelfs zéér groot, wanneer men

¹⁾ Zie E.-S. B. van 27 Nov. 1929.

in aanmerking neemt, dat Deutsche koopers kort vóór 30 December een aanmerkelijke premie op den normalen prijs betaalden voor gerst, die toen nog juist tijdig over de grens kon komen, zooals uit de volgende cijfers blijkt:

Prijs, dien Duitschland in deze omstandigheden voor goede voedergerst betaalde: fl. 160.—
Normale waarde dezer gerst op dat tijdstip: fl. 150.—
Waarde dezer gerst op 1 Februari fl. 130.—
alles per 2000 Kg. cif Rotterdam.

Onder bijberekening van overlading, vracht en invoerrecht kostte deze gerst den Deutschen importeur (eveneens in guldens per 2000 Kg. berekend, om de vergelijking te vergemakkelijken): eind December fl. 187.— cif Duisburg met het oude invoerrecht, eind December fl. 223.— cif Duisburg op basis van het nieuwe invoerrecht, 1 Febr. fl. 193.— cif Duisburg met het nieuwe invoerrecht.

Omstreeks half Maart was de wereldprijs van dezelfde gerst op fl. 105.— gedaald, hetgeen den prijs cif Duisburg „verzolt” op fl. 168.— brengt, dus onder den prijs in Duitschland vóór de verhooging.

Hieruit kan men twee gevolgtrekkingen maken:

- 1e. Dat voor de Duitschers, die een premie voor spoedig leverbare gerst betaalden, ten einde die nog naar RM. 2 te kunnen „verzollen”, deze premie een verlies beteekende;
- 2e. Dat, althans schijnbaar, niet Duitschland, maar het buitenland (Rusland, Roemenië en in geringe mate Argentinië) de verhooging van het invoerrecht heeft gedragen in den vorm van een prijsverlaging die zelfs grooter was dan die verhooging.

Dit zou dus een bevestiging zijn van de dikwijls geuite bewering, dat het niet het invoer- maar het uitvoerland is, dat in den vorm eener prijsverlaging het invoerrecht of althans een groot deel ervan betaalt, vooral in die gevallen, waar zulk een uitvoerland in sterke mate op het invoerrecht heffende invoerland is aangewezen. Dit laatste is zeker het geval, wat den internationalen handel in gerst betreft, want sedert tal van jaren is Duitschland het belangrijkste invoerland van dit artikel. In hoofdzak is dit aan de twee volgende oorzaken toe te schrijven: In de eerste plaats is van oudsher gerst in Duitschland het meest geliefde artikel voor de daar sterk verbreide varkensmesterij en bovendien had vóór 1914 de Russische regering bij haar handelsverdragen met Duitschland steeds weten te bereiken, dat het invoerrecht op gerst, een zijner belangrijkste uitvoerartikelen, zoo laag mogelijk werd gehouden.

Hoe groot de beteekenis van Duitschland voor dit artikel is, blijkt duidelijk uit de volgende cijfers:

Invoer van gerst in duizendtallen tonnen van 1000 Kg.		
1926 alle landen	344	waarvan Duitschland 174
1927 " "	382	" " 200
1928 " "	354	" " 193

Het aandeel van Duitschland is dus ruim de helft, en wat dit beteekent, beseft men eerst ten volle, als men weet, dat de andere landen een dertigtal zijn, waarvan echter slechts Groot-Brittannië, Nederland, België, Frankrijk en Duitschland (in deze volgorde) van beteekenis zijn, terwijl brouwergerst, die in het totaal begrepen is, door Duitschland wordt uit-en niet ingevoerd.

De gevolgtrekking ligt voor de hand, dat de vermindering van de Deutsche invoerbehoefte de hoofdoorzaak van den val der gerstprijzen is geweest, maar hiermee is toch weer het feit in strijd, dat ook de prijzen der andere graansoorten in denzelfden tijd sterk zijn gedaald, zoodat de algemeene verlaging blijkbaar aan andere, meer algemeene oorzaken moet worden toegeschreven. Het prijsverloop van eind December, het tijdstip, waarop tot verhooging der rechten in Duitschland werd besloten tot half Maart, toen in het algemeen het laagste punt werd bereikt, was ongeveer als volgt:

Tarwe... naar kwaliteit van fl. 11.— à 12.— tot fl. 8.75 à 10.—
 Rogge.... " " " " 7.50, 8.50 " " 4.75, 6.—
 Haver.... " " " " 6.50, 7.— " " 4.50, 5.—
 Plata maïs..... " " " " 8.— " " 6.—
 Donau " " " " 7.40 " " 5.25
 Russische, Donau en Platagerst v. 7.50 à 8.— " " 5.25
 alles per 100 Kg. cif Rotterdam.

Voor alle artikelen zijn de prijzen dus in ongeveer gelijke mate gedaald, hetgeen de onderstelling te niet doet, dat de verhooging van het invoerrecht op gerst de oorzaak van de daling van dit artikel zou zijn geweest.

Wat ook uit deze cijfers blijkt, is, dat het doel, waarmee de Deutsche invoerrechten werden verhoogd, de granen in Duitschland zelf duurder te maken, vooral wat tarwe, rogge en haver betreft, niet werd bereikt.

Dit wordt bevestigd door de noteeringen der Berlijnsche markt (natuurlijk het invoerrecht inbegrepen) die het volgende beeld geven:

	Eind December 1929	15 Maart 1930.
Tarwe.....	R.M. 258.—	R.M. 246.—
Rogge.....	" 180.—	" 159.—
Haver....	" 165.—	" 125.—
Maïs.....	" 190.—	" 155.—
Gerst.....	" 170.—	" 145.—

Het invoerrecht op beide tijdstippen in deze prijzen begrepen, was:

	Eind December 1929	15 Maart 1930.
Tarwe.....	R.M. 65.—	R.M. 95.—
Rogge.....	" 60.—	" 90.—
Haver.....	" 60.—	" 80.—
Maïs.....	" 25.—	" 25.—
Gerst.....	" 20.—	" 50.—

alles per 1000 Kg. Dat het beoogde doel voor rogge en haver niet bereikt zou worden, had gemakkelijk kunnen worden voorspeld, want van beide heeft Duitschland een export-overschot, zoodat verhooging van invoerrechten een slag in de lucht moest blijven, nu men het over de andere voorgestelde hulpmiddelen niet eens had kunnen worden. Het kan dan ook geen verbazing wekken, dat de klachten van den Duitschen landbouw zich spoedig weer verhieven en steeds luider werden en met immer grooter nadruk op meer afdoende beschermende maatregelen werd aangedrongen.

* * *

Het verhoogde invoerrecht op voedergerst was 31 December in werking getreden; die op tarwe, rogge en haver volgden eerst in Februari, omdat Zweden niet eerder besloot tot de wijziging in een handelsverdrag, die daarvoor noodig was, maar niet alleen bleef de vurig gewenschte verhooging der roggeprijzen uit, waarom het in de eerste plaats te doen was geweest, maar deze daalden zelfs tot een sedert tientallen van jaren ongekend laag peil. Tal van oorzaken werkten hiertoe mee, waarop verhooging van invoerrecht maar bitter weinig invloed kon hebben. In de eerste plaats was daar de groote overvloed in Duitschland zelf, een op 1 tot 1½ miljoen ton geraamd overschot (op een oogst van ruim 8 miljoen) waarmee men feitelijk geen raad wist, omdat het gebruik van brood in het algemeen, maar van roggebread in het bijzonder in Duitschland, en trouwens ook in andere landen, gestadig afneemt. Bovendien bleek meer en meer, dat Polen met zijn grooten oogst van 7 miljoen ton vrijwel in hetzelfde geval verkeerde en ten slotte kwam Rusland roet in het eten gooien, door onverwacht door groote verkoopen en verschepingen naar Holland en Scandinavië in de behoefte van die landen, waarop Duitschland had gerekend, te voorzien.

Steeds meer voelde men de noodzakelijkheid door het nemen van nieuwe, uit den aard der zaak steeds forscher maatregelen, de buitenlandsche concurrentie te weren en de binnenlandsche prijzen omhoog te brengen, vooral voor rogge en haver, die als uitvoer-

artikelen het minst van de verhoogde rechten profiteerden. Voor de tarwe was dit wel het geval, vooral door het van maand tot maand vernieuwde voorschift, dat alle tarwemeelfabrieken verplichtte, minstens 50 pCt. Deutsche tarwe te vermalen en waardoor althans dit artikel op volle buitenlandsche pariteit werd gebracht en gehouden. De prijzen van rogge vielen echter steeds lager en daarom zon men op middelen om aan de concurrentie bij den export een eind te maken, of deze tenminste zooveel mogelijk te beperken. Deze concurrentie kwam van Rusland en Polen; waar aan samenwerking met het eerste land niet te denken viel, trachtte men met Polen tot overeenstemming te geraken, wat na langdurige onderhandelingen gelukt is door een rogge-export-regeling tusschen beide landen, volgens welke een minimumprijs werd vastgesteld en aan Duitschland 60, aan Polen 40 pCt. van de gezamenlijk uit te voeren hoeveelheid werd toegewezen.

Voor haver kon aan zulk een trust der regeeringen niet worden gedacht, omdat dit artikel grootendeels door Duitschland wordt geëxporteerd. Intusschen waren de prijzen zóo sterk gedaald, dat de toestand door den landbouw onhoudbaar geacht en van de regeering opnieuw krachtiger ingrijpen geëischt werd om hem voor den, naar men voorspelde, dreigenden ondergang te redden. Dit kon slechts nieuwe verhooging van de invoerrechten op tarwe en gerst beteekenen, kunstmatige vermeerdering van het gebruik van rogge en ingrijpen der regeering in den maïshandel, omdat het invoerrecht op dit artikel immers wegens het handelsverdrag met Joego-Slavië vóór einde 1930 niet kon worden verhoogd.

Op 29 Maart werd het invoerrecht voor voedergerst van 5 op 10 Mark verhoogd, hetgeen voor Duitschland een verdubbeling van den prijs beteekent, maar tegelijk werd de regeering gemachtigd (maar niet verplicht) een uitzonderingsstarief van 2 Mark toe te staan aan de gebruikers, die zich verplichtten bij het voederen van buitenlandsche gerst de halve hoeveelheid Deutsche rogge bij te voeren, zoodat die 1/3 van de totale hoeveelheid (gerst en rogge) zou moeten zijn. Deze rogge zou dan van staatswege worden geosineerd (door een roode kleurstof voor andere doeleinden onbruikbaar gemaakt) om te verhinderen, dat zij weer in den handel werd gebracht. Naar alle waarschijnlijkheid zal de regeering van deze machting geen gebruik maken.

Nu moest nog het gevaar van de maïs als goedkoop concurrent van de rogge worden afgewend en dit geschiedde door een eveneens op 29 Maart aangenomen wet, waarbij de invoering op 1 April, voorloopig tot 31 Maart 1931, van een rijksmaïsmonopolie werd voorgeschreven, dat den verkoopprijs der maïs in Duitschland, (natuurlijk hoog boven den importprijs plus het invoerrecht van 2½ Mark) zal vaststellen, en waaraan alle maïs, die de handel in Duitschland zou willen invoeren, moet worden aangeboden. De vraag rijst, of zulk een maatregel, die klaarblijkelijk bedoelt, den maïsprijs in Duitschland ver boven importpeil te brengen, en dus dien import sterk te beperken, met een loyale uitvoering van het Joego-Slavische handelsverdrag in overeenstemming te brengen is.

De uitvoering van het maïsmonopolie zal geschieden door bemiddeling van den bestaanden importhandel, en is opgedragen aan een bestuursraad van 15 leden, waarvan 7 vertegenwoordigers van den landbouw en 3 van den handel moeten zijn, die allen door den minister van volksvoeding worden benoemd en geen salaris ontvangen. Deze raad stelt de prijzen vast en draagt de uitvoering der zaken over aan een „Geschäftsabteilung”, een vennootschap met een kapitaal van 100.000 Mark, waarvan 65.000 Mark voor den handel, 35.000 voor de landbouw-coöperaties beschikbaar zijn gesteld en door deze genomen. Deze vennootschap heeft een raad van toezicht van 15 leden,

waarvan 10 uit den handel en 5 uit de coöperaties. Uit de winsten der vennootschap ontvangen de aandeelhouders 6 pCt. over hun kapitaal; verder zal de helft worden gebruikt voor verlaging van de prijzen wanneer deze te sterk mochten stijgen, de andere helft tot steun der prijzen van binnenlandsch graan.

Het maïsmonopolie importeert zelf niet, maar zal van de Deutsche importeurs koopen en de maïs weer aan dezen tot een veel hooger prijs ter beschikking stellen. Deze prijs is oorspronkelijk vastgesteld op M. 180 per 1000 KG. verzollt franco grens (op 1 April was de waarde M. 150 à M. 160), maar op 11 April gebracht op M. 180 voor Donau-maïs en M. 195 voor alle andere soorten.

De Deutsche importhandel heeft zich vergeefs tegen het maïsmonopolie verzet; vooral Hamburg maakt zich zeer bezorgd, dat het zijn belangrijke transitohandel en oververladingsverkeer naar Denemarken, de Oostzee en Scandinavië zal verliezen, waardoor niet alleen de handel zelf, maar ook de daarmee verband houdende bedrijven van overlading, makelaardij, vervoer en assurantie ernstige schade zullen ondervinden. Uit het geheele rijk regent het klachten van agenten en makelaars, die vreezen, dat hun een groot deel van hun bestaan zal worden ontnomen en inderdaad vraagt men zich af, of en op welke wijze dezen zullen kunnen worden bevredigd.

Voorloopig laat het monopolie nog geen maïs koopen en staat dus de invoer van maïs in Duitschland sedert 1 April stil.

P. W. SCHILTHUIS.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand Maart 1930, afzonderlijk en vereenigd met die der vorige maanden, in vergelijking gebracht met de raming van dat jaar en de opbrengst over dezelfde tijdvakken van 1929.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand *f* 40.783.500 op tegen *f* 38.352.700 in Maart 1929 en vertoont mitsdien een vooruitgang van *f* 2.430.700. De totale opbrengst der vorige maand overtrof verder de raming met een bedrag van *f* 400.500.

De totaal-opbrengst over de eerste drie maanden van dit jaar bedroeg *f* 125.091.200, d.i. *f* 3.949.300 meer dan in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar. Ook de raming werd in bedoelde periode overschreden en wel met een ongeveer even groot bedrag (*f* 3.942.400).

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorige jaar vertoont de grondbelasting, de personeele belasting, de inkomstenbelasting, de vermogensbelasting, de rechten op den invoer, de zout-, de geslacht-, de bier- en de tabaksaccijns, de belasting op gouden en zilveren werken, de rechten en boeten van successie, van overgang bij overlijden en van schenking, de domeinen, wegen en vaarten en de loodsgelden een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de dividend- en tantiëmebelasting, het statistiekrecht, de wijn-, de gedistilleerd- en de suikeraccijns, de rechten en boeten van zegel en de rechten en boeten van registratie. De loop der middelen was in de afgelopen maand dus vrij bevredigend. De meeste middelen liepen in opbrengst vooruit.

De grondbelasting bleef zich in stijgende lijn bewegen en gaf ditmaal een surplus van *f* 583.700 boven de inkomst van de gelijknamige maand van 1929, waarbij de snellere invordering, gevolg van het vroeger tot stand komen der kohieren 1930, blijkbaar een factor van beteekenis vormt. De raming werd in de afgelopen maand niet gehaald, doch dit is voor de 3e maand van het jaar niets bijzonders. Daar de grondbelasting ook in de beide voorafgaande maanden ruim heeft gevloeid, steeg de opbrengst van het 1e kwartaal *f* 953.300 boven die van hetzelfde tijdperk van 1929. Voorts werd de raming, gerekend over drie maanden, met *f* 123.100 overschreden.

Ook de personeele belasting gaf opnieuw een accres te zien, ditmaal van *f* 185.300. Daarentegen werd de raming bij lange na niet gehaald (nadeelig verschil *f* 1.684.100), doch de maand Maart is voor dit middel doorgaans zeer ongunstig. De opbrengst der eerste drie maanden bedroeg *f* 451.900 meer dan die van het 1e kwartaal 1929. Ook hier is het gunstige resultaat voor een deel een gevolg van de snellere invordering. Wat de raming betreft, bleef de ontvangst *f* 2.037.100 bij $\frac{1}{4}$ der geraamde opbrengst ten achter, doch dit verschil zal wel in volgende maanden door ruimere ontvangsten worden gecompenseerd.

In tegenstelling met de vorige maand gaf de inkomstenbelasting ditmaal een stijging te zien en wel van niet minder dan *f* 1.164.400. Ook de gemiddelde maandraming werd niet onbelangrijk overtroffen (met *f* 1.045.700), waarbij intusschen moet worden bedacht, dat de inkomstenbelasting in de eerste vijf maanden van het jaar voor het grootste deel wordt geïnd. Bij vergelijking van de ontvangsten uit deze belasting over de eerste drie maanden van 1929 en 1930 blijkt, dat de bedragen als volgt over de verschillende dienstjaren kunnen worden verdeeld:

	Jan. t/m. Mrt. 1929	Jan. t/m. Mrt. 1930
1926/27....	<i>f</i> 170.200	—
1927/28....	„ 961.400	<i>f</i> 135.600
1928 29....	„ 21.051.800	„ 710.700
1929/30....	—	„ 22.756.400
Totaal ..	<i>f</i> 22.183.400	<i>f</i> 23.602.700

Uit deze cijfers blijkt, dat tot dusver in het loopende jaar *f* 1.419.300 meer werd ontvangen dan in het 1e kwartaal van 1929 en dat de vooruitgang alleen is toe te schrijven aan een ruimer vloeien van het belastingjaar 1929/1930. Gerekend over 3 maanden, werd de raming met *f* 3.602.700 overschreden, een voor dit tijdvak normaal verschijnsel.

De vermogensbelasting gaf ditmaal weer een hogere opbrengst (van *f* 237.300), terwijl *f* 181.100 boven $\frac{1}{12}$ der raming inkwam. Gerekend over drie maanden, viel een stijging waar te nemen van *f* 354.100, wat de opbrengst van het vorige jaar betreft en van *f* 442.900, wat de raming aangaat. Een en ander maakt een bevredigenden indruk, al is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat de verkregen voorsprong in de volgende maanden weer geheel of gedeeltelijk wordt teniet gedaan.

De dividend- en tantiëmebelasting vertoont tot dusver een veel minder gunstig beeld dan in 1929. In de afgelopen maand leverde zij *f* 826.700 minder op dan in Maart 1929, terwijl de teruggang, gerekend over drie maanden, *f* 1.634.400 beliep. Intusschen moet worden toegegeven, dat de ontvangsten in de eerste helft van het vorige jaar bijzonder hoog waren. Bovendien moet steeds in het oog worden gehouden, dat deze belasting op zeer onregelmatige wijze binnenkomt en dat een zeer groot gedeelte gedurende slechts enkele maanden in het midden van het jaar wordt ontvangen. Uit dit oogpunt beschouwd, behoeft er ook niet te veel waarde aan te worden gehecht, dat de raming tot nu toe niet werd bereikt (het nadeelig verschil bedroeg in Maart jl. *f* 987.300, en in het 1e kwartaal *f* 2.705.200). Dit neemt intusschen niet weg, dat de gunstige periode voor dit middel blijkbaar al weer tot het verleden behoort.

De invoerrechten blijven nog steeds in opbrengst stijgen. In de afgelopen maand werd het nog nimmer bereikte opbrengstcijfer van *f* 6.427.100 geboekt, zijnde *f* 449.000 boven de ook al niet onbelangrijke ontvangst van Maart 1929 en niet minder dan *f* 968.800 boven de gemiddelde maandraming. Dank zij mede de ruime ontvangsten van de beide vorige maanden van dit jaar, klom de opbrengst der eerste drie maanden *f* 1.840.500 boven die van de maanden Januari t/m. Maart 1929 en *f* 1.493.700 boven $\frac{1}{4}$ van het geheele geraamde opbrengstcijfer, niettegenstaande dit cijfer voor 1930 *f* 3.500.000 hooger is gesteld dan voor 1929. Het statistiekrecht houdt ditmaal met de invoerrechten geen

gelijken tred; in Maart jl. kwam *f* 26.100 minder binnen dan in dezelfde maand van het vorige jaar en *f* 4.600 minder dan de maandraming, terwijl gerekend over drie maanden een achteruitgang valt te constateeren van *f* 3.300. Ook de raming werd in het 1e kwartaal 1930 niet gehaald (nadeelig verschil *f* 54.800).

De accijnzen vertoonden ditmaal een onderling geheel verschillend beeld. De zoutaccijns gaf opnieuw een meerdere bate (*f* 48.100 meer) en leverde zoodoende het voor dit middel niet onbelangrijke bedrag van *f* 205.600. Vermoedelijk neemt het verbruik van binnenlandsch zout toe ten koste van het buitenlandsche product, waarvan de invoer afneemt. De gemiddelde maandraming werd met *f* 55.600 overtroffen. Gerekend over drie maanden, kwam reeds *f* 144.500 meer binnen dan in het vorige jaar en *f* 193.400 boven $\frac{1}{4}$ der raming. Ook de geslachtaccijns liep vooruit (met *f* 53.400). De stijging, die reeds ongeveer een jaar geleden viel waar te nemen, houdt nog steeds aan. Daar-entegen wees de wijnaccijns ditmaal een lagere opbrengst aan (teruggang *f* 27.900), welke daling evenwel voor een belangrijk deel wordt gecompenseerd door de ruimere ontvangsten in de beide voorafgaande maanden van het jaar. Aan gedistilleerdaccijns werd in de afgelopen maand *f* 206.500 minder ontvangen. Deze vermindering is niet aan een verschil in crediettermijnen te wijten; wellicht werd in de maand Maart van het vorige jaar meer veraccijnsd, omdat de verlaging van den accijns toen juist (op 1 Maart) in werking was getreden. De gemiddelde maandraming werd niet bereikt (ontvangst *f* 162.000 minder). Het hier leverde *f* 38.100 meer op; blijkbaar neemt het verbruik van dit genotmiddel toe. Dat de gemiddelde maandraming niet werd gehaald (nadeelig verschil *f* 221.900), behoeft niet te verwonderen, daar de eerste maanden van het jaar voor dezen accijns niet de gunstigste zijn. De suikeraccijns vertoonde een decres van niet minder dan *f* 374.600, wat te meer opvallend is, daar de maand Maart in dit jaar vijf vervaldagen van den crediettermijn telde tegen slechts vier in 1929. Aan den anderen kant moet niet worden vergeten, dat de ontvangst van Maart 1929 aan den hoogen kant was wegens bijzondere omstandigheden. Bovendien gaven de eerste maanden van het jaar ruime baten; gerekend over drie maanden bedroeg de vooruitgang boven het vorige jaar toch nog *f* 256.100 en *f* 627.600 boven $\frac{1}{4}$ der raming. Tenslotte trekt de tabakaccijns de aandacht, die *f* 293.400 in opbrengst vooruitging en daardoor de ontvangsten over het 1e kwartaal *f* 688.900 deed stijgen boven die van dezelfde periode van 1929 en *f* 658.600 boven het evenredig deel der raming. De geleidelijke stijging in opbrengst houdt nog steeds aan, waarin het toenemend gebruik en de prijsverhooging van sommige rookartikelen tot uiting komt.

Eene vergelijking van de opbrengsten der accijnzen over de eerste drie maanden van 1930 met die van 1929 en met de raming leidt tot het volgend resultaat:

	Opbrengst 3 m. 1929	Opbrengst 3 m. 1930	Raming 3 m. 1930
Zout	<i>f</i> 498.900	<i>f</i> 643.400	<i>f</i> 450.000
Geslacht....	2.656.900	2.991.200	3.000.000
Wijn	665.400	655.600	675.000
Gedistilleerd	8.755.500	8.901.600	9.250.000
Bier	2.931.900	3.227.800	3.750.000
Suiker	12.321.500	12.577.600	11.950.000
Tabak	6.469.700	7.158.600	6.500.000

De belasting op gouden en zilveren werken bracht *f* 6.600 meer op; gerekend over drie maanden beliep de vooruitgang *f* 17.500.

De middelen, die meer in direct verband staan met het zakenleven, maakten een minder goed figuur. De zegelrechten wezen eene daling aan van *f* 243.700, waarvan een bedrag van *f* 197.200 aan een trager vloeien der beursbelasting moet worden toegeschreven. Ook op zichzelf beschouwd, was de opbrengst der vorige maand niet hoog; zij bleef n.l. *f* 246.300 bij $\frac{1}{12}$ der ra-

ming ten achter. Gerekend over drie maanden bedroeg de teruggang *f* 895.700 ten opzichte van de opbrengst van het 1e kwartaal 1929 en *f* 13.900 ten aanzien van de raming. Ook de registratierechten brachten aanzienlijk minder op (*f* 460.300); de mindere bedrijvigheid in den handel doet zich ook hier gevoelen, speciaal voor wat betreft het recht op de Naamlooze Vennootschappen, waarbij intusschen moet worden bedacht, dat in de eerste maanden van het vorige jaar extra groote aandeelenuitgiften plaats vonden. In het 1e kwartaal kwam *f* 441.500 boven $\frac{1}{4}$ der raming voor de schatkist in, doch *f* 1.702.100 minder dan in denzelfden tijd in 1929 werd ontvangen.

Gaven de successierechten in Februari jl. een daling te zien van *f* 1.091.300, thans leverden zij omgekeerd een belangrijk surplus (van *f* 1.407.200). Bij een dergelijk onberekenbaar middel biedt een enkele maand geen basis voor vergelijking. Gerekend over drie maanden, maken de successierechten op den middenstaat geen slecht figuur; de stijging beliep *f* 447.200 boven de opbrengst van het vorige jaar en *f* 1.292.800 boven $\frac{1}{4}$ der raming.

De domeinen gaven *f* 112.100 méér, waarschijnlijk wegens hogere pachtsommen of van betaling van achterstand van het vorige jaar, terwijl de loodsgelden met *f* 26.900 omhoog gingen. Over het 1e kwartaal vertoonde laatstgenoemd middel een accres van *f* 140.800, terwijl de raming met *f* 70.700 werd overtroffen. Bij een klein middel als de loodsgelden stemt dit resultaat uiteraard tot tevredenheid.

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914” stegen van *f* 6.272.300 tot *f* 7.031.200. Van laatstgenoemd bedrag was *f* 4.131.200 aan de Verdedigingsbelastingen te danken. Gerekend over drie maanden, viel een vooruitgang te bespeuren van *f* 323.600. In dien tijd brachten de zegelrechten van buitenlandsche effecten *f* 66.600 minder op.

Voor het Wegenfonds kwam in de afgelopen maand *f* 445.700 binnen tegen *f* 331.000 in Maart 1929. Van eerstgenoemd bedrag komt *f* 409.600 op rekening van de wegenbelasting, terwijl de rest of *f* 36.200 wordt bijgedragen door de rijwielbelasting. In het eerste kwartaal van dit jaar kwam aan het Wegenfonds ten goede *f* 1.483.300, waarvan *f* 1.416.700 wegenbelasting en *f* 66.600 rijwielbelasting. In het vorige jaar bedroegen de beide laatstgenoemde opbrengstcijfers onderscheidenlijk *f* 1.023.600 en *f* 32.400.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE HAVENS VAN TRIËST EN HAMBURG.

De heer A. Giordano te Fiume schrijft ons:

Het vraagstuk van de concurrentie tusschen Triëst en Hamburg dateert niet eerst vanaf den wapenstilstand, toen Triëst bij Italië werd gevoegd, doch reeds van vóór den oorlog. In een beschouwing over de vooroorlogische betrekkingen tusschen de Adriatische havens en de Deutsche Noordzeehavens van Dr. Bradaschia in de officieele uitgave van de Koninklijke Handels-Hoogeschool werd er op gewezen, dat bij baseering van het indexcijfer voor de tonnenmaat van Triëst voor de jaren 1922 en 1923 op 100, dat voor Bremen 231 en voor Hamburg 776 bedroeg. Doch ook vóór den oorlog was de tonnenmaat van Hamburg en Bremen reeds grooter dan die van Triëst. Dit is zeer begrijpelijk, indien men bedenkt, dat de beide Deutsche havens de geheele Deutsche industrie achter zich hebben.

De verschillende gebieden, welke het achterland van Triëst vormen, stonden in dien tijd onder de contrôle van één enkel politiek lichaam, de Oostenrijksch-Hongaarsche monarchie, die door middel van subsidies in staat was naar de haven van Triëst een verkeer te trekken, dat feitelijk noch voor Triëst noch voor de Adriatische Zee bestemd was. Zoo werden o.a. lage vrachten vastgesteld van de uiterste grens van Bohemen, een gebied, dat feitelijk tot het Hamburgsche achterland behoorde, naar Triëst; extra re-

ducties werden gegeven op de invoerrechten van via Triëst geïmporteerde goederen, speciale spoorwegtarieven waren van kracht tusschen Tyrol en de Zwitserse grens naar Triëst om het verkeer van Venetië af te leiden, en ten slotte werden buitengewone faciliteiten verleend aan de maildiensten van Triëst naar de overzeese markten. Indien men bedenkt, dat reeds vóór den oorlog, toen de handel normaal was, Hamburg en Bremen een voorsprong hadden op Triëst, is het niet te verwonderen, dat de toestand voor Triëst na den oorlog ongunstiger is geworden, toen het achterland van Triëst niet meer onder de contróle van één enkel lichaam stond, Centraal Europa ten gevolge van den oorlog in verschillende deelen uiteenviel en de toestand nog verergerde door onzekere politieke gebeurtenissen.

Met een anderen factor van beteekenis moet eveneens rekening worden gehouden: vóór den oorlog hadden n.l. ten gevolge van de door de Oostenrijksch-Hongaarsche regering verleende faciliteiten vele verschepingen van de Vereenigde Staten van Amerika b.v. naar het nabije Oosten en de Levant via Triëst plaats. Na den oorlog echter werden niet alleen tusschen Turkije, Griekenland enz. en de overzeese markten directe scheepvaartverbindingen ingesteld, doch de landen van het nabije Oosten trachtten bovendien economisch onafhankelijk te worden. Het economisch leven in deze landen had vóór den oorlog in hoofdzaak onder de contróle van Oostenrijk-Hongarije en Duitschland gestaan, waardoor het grootste deel van de invoeren uit die landen kwam en Triëst slechts als transitohaven fungeerde. Amerikaansche, Engelsche, Fransche en Italiaansche belangen hebben de Oostenrijksche en Duitsche ondernemingen vervangen, hetgeen ongetwijfeld een oorzaak is voor de afneming van den handel tusschen Triëst en de Levant ten opzichte van de jaren vóór den oorlog.

Zoo was de toestand van Triëst, toen de haven bij Italië werd gevoegd. Na den wapenstilstand had de vraag naar voedingsmiddelen in Centraal Europa gedurende eenigen tijd een hervatting van den handel te Triëst tengevolge. Hoe ongewoon deze handel echter was, blijkt duidelijk uit het feit, dat meerdere ladingen Amerikaansche suiker Triëst passeerden, bestemd voor Tsjecho-Slowakye, dat vóór den oorlog niet alleen suiker produceerde voor de binnenslandsche behoefte van de Oostenrijksch-Hongaarsche monarchie, doch tevens voor export. De bedrijvigheid in de haven van Triëst kon slechts weer terugkeeren met het herstel van het economisch leven in Centraal Europa. In 1924/25 kwam de inflatie van het Duitsche ruilmiddel, waardoor Triëst een gedeelte van het Hamburgsche verkeer te behandelen kreeg. De vlucht, welke Triëst destijds nam door zich van den handel van Centraal Europa te verzekeren, verwekte groote ongerustheid te Hamburg. Op dat tijdstip begon de strijd tusschen de beide havens, die voortduurde, totdat zulks zonder onderlinge benadeeling niet meer mogelijk was en tot bestudeering van de mogelijkheid eener overeenkomst werd besloten.

Om het vraagstuk beter te begrijpen, is het noodig, de cijfers van de tonnenmaat van Triëst nader te beschouwen. Deze zijn als volgt:

	per spoor	per boot	totaal
	in duizend Ton		
1913	2.697.0	3.450.0	6.147.0
1926	2.339.0	2.426.0	4.765.0
1927	2.423.0	2.470.0	4.893.0
1928	2.503.0	2.696.0	5.159.0
1929	2.538.0	2.892.0	5.430.0

Zooals uit bovenstaande statistiek blijkt, is de tonnenmaat van Triëst gedurende de laatste jaren voortdurend toegenomen en dit bevestigt, dat Triëst de efficiency van zijn haven heeft weten te handhaven, terwijl het feit, dat gedurende de periode van de

economische depressie in Duitschland de tonnenmaat van Triëst met ongeveer 3.000.000 ton in twee jaren (1922/24) zonder eenige gegronde reden is vermeerderd, wat gepaard ging met een afneming te Hamburg, het verband toont, dat tusschen de Adriatische en Noordzeehavens bestaat. Anderzijds blijkt het aandeel van de verschillende landen in de tonnenmaat van Triëst uit de volgende tabel:

	1929	1928
	Ton	Ton
Oostenrijk	478.420	396.136
Tsjecho-Slowakije	517.140	442.881
Joego-Slavië	184.320	97.590
Hongarije	98.240	50.619
Duitschland	114.050	98.489
Zwitserland	7.550	11.739
Polen	87.040	87.368

Uit deze cijfers blijkt duidelijk, dat de transitohandel van de verschillende Middeneuropeesche landen door de haven van Triëst, met uitzondering van Zwitserland en Polen, een stijging vertoont. De vermindering van het transitoverkeer met Zwitserland is toe te schrijven aan den achteruitgang van den handel met de overzeese markten en met Polen aan het feit, dat de koleninvoer in de beide laatste jaren is verminderd. De vooruitgang van het transitoverkeer bewijst verder, dat het grootste gedeelte van den handel, dat direct via Hamburg gaat, ten aanzien van Triëst niets te maken heeft met de concurrentie tusschen beide havens, die afhangt van den economischen toestand van Centraal Europa, waardoor het soms voordeliger is van de eene en dan weder van de andere havens gebruik te maken, of van bepaalde factoren, zoals de emigratie van Oostenrijk en Hongarije vóór den oorlog, toen de Cunard-Anchor Line een geregelden dienst van de Adriatische Zee naar New-York had ingesteld om aan de concurrentie van de Duitsche lijnen van Hamburg het hoofd te kunnen bieden.

De vooruitgang van den doorvoerhandel over Triëst, waarop wij reeds wezen, had plaats gedurende 1929, waardoor de totstandkoming van een overeenkomst tusschen Hamburg en Triëst werd bespoedigd. Deze had ten doel de concurrentie te doen ophouden, welk Hamburg in 1925 was begonnen, ten einde den gedurende de economische depressie in Duitschland verloren handel weder te kunnen herwinnen. Door deze overeenkomst werd het gebied van beide havens zoo verdeeld, dat een gedeelte van Tsjecho-Slowakije, dat voor Triëst van beteekenis was, aan Hamburg werd toegewezen.

De vorige maand heeft te Genua een vergadering van vertegenwoordigers van de Lloyd Triestino en andere Italiaansche lijnen plaats gevonden, waaraan Oostenrijksche, Tsjecho-Slowaaksche, Duitsche, Hongaarsche, Italiaansche, Joego-Slavische en Poolse spoorwegdirecties hebben deelgenomen, ten einde de kwestie van een overeenkomst te bespreken. Volgens een mededeeling zou een volledige overeenstemming tusschen de Hamburgsche en Triëster belanghebbers bereikt zijn.

Zoals reeds hierboven uiteengezet, omvat de zeehandel te Triëst eveneens transitoladingen speciaal naar en van het nabije Oosten en de Levant, en het is daarom van belang de cijfers van den zeehandel van Triëst nader te bezien.

	1929	1928
	Ton	Ton
Noord- en West-Europa	712.000	523.000
Middellandsche Zee (beh. Levant)	155.000	137.680
Levant en Zwarte Zee	675.520	591.880
Indië en het verre Oosten	302.020	317.440
Noord- en Zuid-Amerika	374.220	444.510

Het feit, dat de handel met Noord- en Zuid-Amerika een achteruitgang heeft vertoond, bevestigt duidelijk de verdwijning van den zeehandel tusschen de Levant

en de overzeesche markten via Triëst, hetgeen in 1929 nog speciaal werd versterkt door de instelling van geregelde maildiensten o.a. tusschen New-York en de Zwarte zeehavens en tusschen Stamboul, Indië, China en Japan.

Uit het bovenstaande blijkt, dat de scheepvaart van Triëst door den oorlog in moeilijkheden is geraakt, doch dat deze haven thans weder haar vroegere, vooroorlogsche beteekenis heeft herkegen, hoewel in de samenstelling van het verkeer een groote wijziging heeft plaatsgevonden.

De positie van de Deutsche Noordzeehavens is daarentegen gelijk aan die van vóór den oorlog, doordat de Deutsche industrie, die altijd een der voornaamste factoren voor den handel te Hamburg, Bremen, Stettin, enz. beteekende, haar productie niet heeft verminderd. Een treffend voorbeeld van de positie van de Adriatische ten opzichte van de Deutsche havens, dat tevens verklaart waarom Hamburg reeds vóór den oorlog een grooter verkeer had dan Triëst, is het feit, dat Deutschland naar China en Japan jaarlijks 840.000 ton exporteert, terwijl de Adriatische havens nauwelijks een vierde deel hiervan naar China en Japan hebben te verladen. Het is een feit, dat, terwijl de Hamburg-Amerikalijn, de Nord-Deutsche Lloyd, enz. practisch een dagelijksche verbinding met de landen aan de andere zijde van het Suez-kanaal onderhouden, de Lloyd Triestino slechts een veertiendaagschen dienst op China en Japan heeft.

Onder deze omstandigheden is het gemakkelijk in te zien, dat de reeders in de Deutsche havens tegen dezelfde vracht kunnen verschepen als van Triëst. Terwijl de Deutsche reeders hun schepen vol kunnen laden met Deutsche goederen, waarbij door transitogoederen de reis winstgevend wordt, zijn de Italiaansche reeders, die hun schepen met goederen voor China en Japan niet vol kunnen laden, verplicht, hooge vrachten te berekenen.

* * *

Het bovenstaande verklaart den natuurlijken gang van zaken en derhalve zijn de Italiaansche pogingen erop gericht om:

1o. den handel met het nabije Oosten en de Levant te stimuleeren door het aanmoedigen van reizen van Italiaansche industrieelen naar Turkije, China, Japan, enz. zooals de Lloyd Triestino heeft gedaan door het organiseren van een handelsreis per s/s. „Remo.” Dit heeft ten doel het handelsverkeer tusschen Italië en het nabije Oosten en de Levant te doen toenemen om zodoende meerdere afvaarten uit Italiaansche havens en lagere vrachten voor transitogoederen te verkrijgen;

2o. de bestaande verbindingen te verbeteren door toevoeging van het s/s. „Gange” (metende 12.000 ton en varende met een snelheid van 17 mijlen) aan den snel-dienst tusschen de Adriatische havens en Bombay en de toevoeging van 4 motorvrachtschepen van 8.000 ton en met een snelheid van 13 knoopen (tegen 9/10 knoopen van de tegenwoordige schepen) op den gesubsidiëerden vrachtdienst tusschen Italië en Rangoon;

3o. de outillage van de haven van Triëst te verbeteren, waar twee nieuwe pakhuizen werden gebouwd, voorzien van uitgebreide mechanische los- en laadinrichtingen, evenals die van Genua, waar een installatie wordt aangebracht voor de behandeling van 15.000.000 ton per jaar. Door deze maatregelen is de dagelijksche hoeveelheid te lossen goederen bijna in alle groote havens van Italië met ongeveer 100 pCt. toegenomen;

4o. de spoorwegverbindingen tusschen Italië en de Middeneuropeesche landen te verbeteren, ten einde de belangstelling voor de Italiaansche havens te vergrooten.

In dit verband moet evenwel aan een anderen factor van beteekenis aandacht worden besteed. Vóór

den oorlog was de positie van Triëst, zooals boven aangetoond, in hooge mate afhankelijk van den invloed van Oostenrijk-Hongarije op de landen van het nabije Oosten. Gedurende 1928/29 is de toestand van Italië ten zeerste verbeterd, doordat belangrijke handelsondernemingen in Turkije zijn gevestigd, terwijl Italiaansche kapitalisten veel succes hadden met de exploitatie van waterkracht in Griekenland en de reorganisatie van de Grieksche textielindustrie, waardoor waarschijnlijk op den duur de handel met dit gebied zal toenemen, wat ongetwijfeld den toestand van de Italiaansche scheepvaart zal verbeteren.

Nog een ander punt verdient de aandacht en is van beteekenis in verband met de toekomst van de haven van Triëst. Vóór den oorlog had de uitvoer van calciumcarbide, cement, gedroogde (Zuid-)vruchten, pyrethrum-bloemen, enz. van Split en Gruz via Triëst plaats, doordat Dalmatië tot Oostenrijk behoorde. Sinds Dalmatië echter een provincie van het Koninkrijk Joego-Slavië is geworden, worden er pogingen aangewend om deze goederen direct vanuit de genoemde havens te verschepen, terwijl kolen, phosphaten enz., welke Joego-Slavië noodig heeft, via Split en Gruz worden ingevoerd, waardoor een deel van het verkeer aan Triëst en Fiume wordt onttrokken.

Joego-Slavië begon een ware blokkade tegen de Italiaansche havens, waarop Mussolini besloot ten einde hieraan paal en perk te stellen, om in de haven van Fiume een vrije zône in te richten met een oppervlakte van 30 KM², die zoowel de stad en de haven van Fiume als een deel van de Golf van Fiume omvat en waar vanaf 1 April 1930 buitenslandsche goederen vrij van rechten kunnen worden ingevoerd. Deze maatregel zal van invloed zijn op de laad- en lossingskosten en in het algemeen op de verschepingskosten; terwijl aan den anderen kant de oprichting van nieuwe industrieën hierdoor zal worden aangemoedigd. Deze kunnen de grondstoffen vrij van invoerrechten importeeren en hierdoor goedkoper naar den Balkan en het Nabije Oosten exporteeren. Daar deze maatregel van groote beteekenis zal zijn voor de scheepvaart van Dalmatië, behoeft er niet aan getwijfeld te worden, dat Triëst groot voordeel zal ondervinden van de mislukking der pogingen van Dalmatië. Deze verbetering van de positie van Triëst zal eveneens van invloed zijn op zijn verhouding ten opzichte van de Noordzeehavens en in het algemeen ten opzichte van alle andere concurrenten.

Het feit echter, dat beide partijen — om tot het voornaamste onderwerp van dit artikel terug te keeren — het noodig vonden om den strijd tusschen Hamburg en Triëst te staken en tot overeenstemming te geraken, bewijst, dat zelfs de Deutsche belanghebbenden geen voordeel in den strijd zagen. Nu de overeenkomst evenwel slechts op spoorweg-tarieven betrekking heeft, moet men afwachten, of men ook over de zeevrachten, die niet zoo gemakkelijk kunnen worden gecontroleerd als spoorwegtarieven, tot overeenstemming zal geraken. Dit is, naar men meenen de belangrijkste zijde van het vraagstuk.

AANTEKENINGEN.

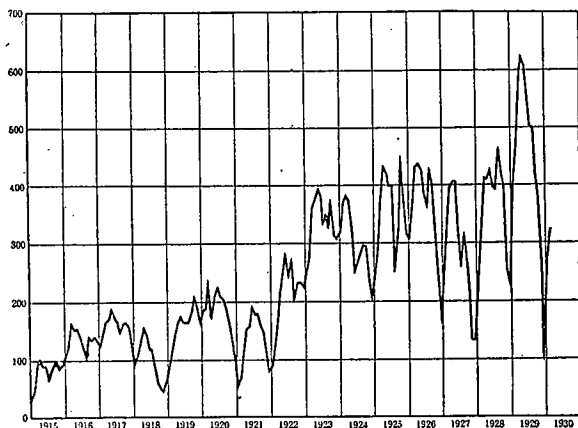
De Amerikaansche Automobiellndustrie.

De Amerikaansche automobiellndustrie werken zich langzamerhand uit de ongunstige situatie, geschapen door de buitengewone productie van het vorige jaar, de algemeene vermindering van de bedrijvigheid en de beurscrisis. Het lijdt evenwel geen twijfel, dat tengevolge van de groote voorraden en de verminderde koopkracht de totale productie in dit jaar ver beneden het record van het vorige jaar zal blijven, zoo lezen wij in het Maartbericht van The Guaranty Survey, waaraan hier een en ander is ontleend.

Het peil van de productie sinds het begin van dit

jaar is ongeveer 67 à 68 pCt. van dat van een jaar geleden. Het tempo van de stijging in de afgelopen weken is niet zoo snel geweest als uit de seizoensinvloeden verwacht kon worden, afgaande op de ervaring van de laatste jaren.

In bijgaande grafiek ziet men het verloop van de maandelijksche productie van automobielen (in duizend wagens) in de Vereenigde Staten sedert 1913. Zeer duidelijk is de seizoensschommeling in de productie op te merken. Vooral in de laatste jaren is deze tendens zeer sterk, wat waarschijnlijk in hooge mate is toe te schrijven aan de gewoonte om de productie in te krimpen in de periode, die voorafgaat aan de aankondiging van nieuwe modellen. Een andere reden van de daling van de productie tegen het einde van het jaar is de tendens om in de lente en in den zomer meer nieuwe wagens te koop dan in den winter.

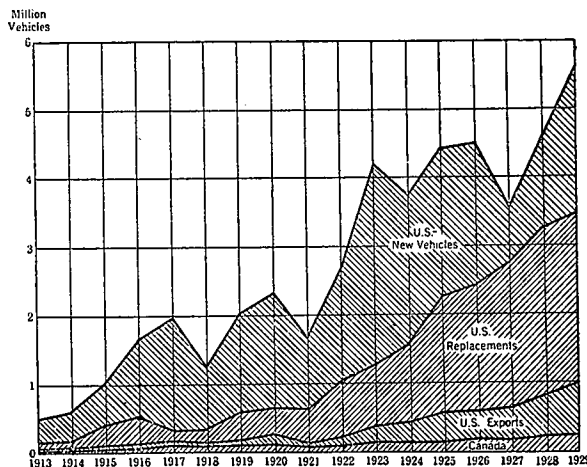

Naast de recordproductie in de eerste zes maanden en de onvoorziene productievermindering in de tweede helft van het jaar waren de voornaamste kentekenen van de automobiellindustrie in 1929 de verdere daling van den gemiddelden prijs als een gevolg van de groote verkoopen van wagens in de lager geprijsde klassen, de groote stijging van het aantal registraties, de markante toeneming van het aantal fabrieken, die door Amerikaanse ondernemingen in het buitenland worden opgericht, de stijging van het gemiddelde aantal verkoopen per handelaar, de verdere vergrooting van den buitenlandschen afzet van Amerikaanse auto's, het intensiever gebruik, dat van auto's werd gemaakt, te oordeelen naar het benzine-verbruik per wagen, de toenemende uitbreiding van het afbetalingsstelsel, de stijging van het aantal open wagens voor het eerst sedert 1923 en de verdere toeneming van het aantal zes- en achtcilinder wagens.

Het aantal auto's en bussen, geregistreerd gedurende het vorige jaar, bedroeg 26.634.210, wat een stijging van 8.7 pCt. beteekent vergeleken met 1928. Sinds 1923 is de stijging van het aantal registraties afnemende; daarom was de toeneming van 8.7 pCt. in het vorige jaar vergeleken met 5.4 pCt. in 1928 zeer opmerkelijk.

De export van automobielen en onderdeelen toont een verdere stijging. De totale waarde van den uitvoer bedroeg \$ 722.660.331; dit beteekent een toeneming van ongeveer 9 pCt. vergeleken met 1928, ondanks de lagere prijzen.

De bijgaande kaart toont de herkomst van de vraag naar Amerikaanse automobielen sedert 1913. De onderste lijn vertegenwoordigt de Canadeesche productie (van Amerikaanse ondernemingen, maar verkocht buiten de Vereenigde Staten); de tweede den uitvoer van de Vereenigde Staten, waarin de verkoopen van de Amerikaanse fabrieken in het buitenland zijn begrepen; de derde de geschatte vraag voor vervanging van oude wagens; en de vierde de vraag naar nieuwe wagens, die het aantal bestaande vermeerderen. De Canadeesche productie en de uit-

voer van de Vereenigde Staten gecombineerd, vertegenwoordigt het totale buitenlandsche gebruik van wagens van Amerikaanschen oorsprong, terwijl de beide bovenste vakken de totale binnenlandsche vraag weergeven.

Over de vooruitzichten van een stijging van den buitenlandschen afzet laat het bericht zich zeer optimistisch uit. Weliswaar is het aantal automobielen in het buitenland, vergeleken met de Amerikaanse cijfers, gering, en het is ook niet te verwachten, dat in de naaste toekomst het buitenland in even groote mate tot het gebruik van automobielen zal overgaan als in dit land, maar niettemin vormen de buitenlandsche markten nog een groot gebied voor uitbreiding. De Europeesche concurrentie zal ongetwijfeld toenemen, maar voor den eerstkomenden tijd zal de lage kostprijs den Amerikaanschen producenten een sterk concurrerend voordeel geven op de neutrale markten.

Er bestaat vanzelfsprekend een voortdurend gevaar voor een uitbreiding van de politiek, die sommige Europeesche landen volgen bij hun pogingen om de Amerikaanse ondernemingen op de automobiellmarkt te bestrijden. Echter zijn er twee belangrijke factoren, die dit gevaar sterk verminderen. In de eerste plaats is het gebleken, dat het zeer moeilijk is, de publieke opinie in beweging te krijgen voor een beschermend tarief ten koste van de verbruikers, terwijl voorts de buitenlandsche markt voor Amerikaanse automobielen zeer groot is. Zoo hebben vele belangrijke invoerlanden geen binnenlandsche automobiellindustrie te beschermen.

Resumeerend kan men zeggen, dat het aantal automobielen in de Vereenigde Staten nog zal toenemen, zij het weliswaar in afnemende mate, dat de vraag naar nieuwe wagens langzamerhand en onregelmatig zal verminderen, maar dat daarentegen de buitenlandsche markt zich voortdurend zal vergrootten, terwijl de binnenlandsche vraag voor vervanging binnen eenige jaren tot zulk een niveau zal stijgen, dat zij alleen voldoende zal zijn om de industrie op een grootere dan haar tegenwoordige capaciteit te handhaven. Waarschijnlijk zullen de consolidatiebeweging en de verandering in den aard van de vraag samenwerken om de mate van bedrijvigheid te stabiliseeren, de verhouding van de productie tot de capaciteit te verhoogen, de concurrentie te verminderen en zodoende de kosten van productie en distributie te verlagen.

Ledenvergadering van de Vereeniging „Instituut voor Economische Geschriften”.

Het Dagelijksch Bestuur van bovengenoemde vereeniging maakt bekend, dat een algemeene vergadering van de leden der Vereeniging zal gehouden worden op Vrijdag 9 Mei a.s., des avond te 9 ure, in „Pulchri Studio” te 's-Gravenhage, Lange Voorhout 15.

BOEKAANKONDIGING.

Pensioenvoorziening in het particuliere bedrijf door Dr. H. Thierry. (Amsterdam, H. T. Paris. 1930).

In een knap, vlot geschreven, en tevens voor een leek niet moeilijk te lezen boek is Dr. Thierry er naar mijne meening in geslaagd de belangrijkste vraagstukken te behandelen, die zich bij de pensioenvoorziening in het particuliere bedrijf voordoen. Behalve in het feitenmateriaal, dat de schrijver goed doorwerkt in dit boek aanbiedt, ligt de waarde van deze studie m.i. vooral hierin, dat zonder de sociale betekenis er van te miskennen, Dr. Thierry de pensioenvoorziening ziet als een vraagstuk van verzekering, waarop dus de grondbeginselen van verzekering van toepassing zijn.

Inderdaad, als er één sociale verzekering is, waarbij de nadruk op de verzekering moet vallen, terwijl, juist omdat het in den regel gaat om oude of invalide arbeiders, die jaren in de onderneming werkzaam zijn geweest, de sociale motieven in den regel overheerschen, dan is dat wel het geval bij de pensioenvoorziening. Deze toch schept belangrijke financiële aanspraken op zeer langen termijn, en degene, die ze geeft, kan onmogelijk weten hoe zijn financiële positie zal zijn op het oogenblik, dat de uitkeering moet plaats vinden. Wil een pensioenvoorziening aan haar doel beantwoorden, d.w.z. aan de rechthebbenden de aanspraken waarborgen, welke hun zijn toegezegd, dan is de allereerste eisch, dat ze verzekeringstechnisch goed is opgezet en ook verder in stand wordt gehouden. Deze voorwaarde, welke weliswaar voor de hand ligt, doch waartegen nog zoo dikwijls gezondigd wordt, is de grondslag der pensioenvoorziening en het is zeker een verdienste van Dr. Thierry op tal van plaatsen in het boek daarop de aandacht te hebben gevestigd. Zij, die het voorrecht hebben gehad ter zake van het pensioenvraagstuk voorlichting te mogen ontvangen van Prof. Holwerda, zullen in het boek en in het bijzonder voor wat de verzekeringstechnische gedeelten betreft, herhaaldelijk „his masters voice” hebben kunnen beluisteren, hetgeen overigens op zich zelf reeds een waarborg voor de betekenis dezer studie is.

In de inleidende beschouwingen wordt gewezen op het feit, dat pensioen uit humanitaire en economische motieven kan worden gegeven. De humanitaire motieven gaven den eersten stoot. Daarna waren de economische motieven een tijd lang overheerschend, doch in den laatsten tijd gaan de humanitaire motieven wederom een steeds grootere rol spelen.

Na korte hoofdstukken over informeele pensioenregelingen en spaarfondsen onderscheidt de schrijver de collectieve en de individuele pensioenregelingen. Het kenmerkende der collectieve regelingen is, dat de lasten en baten collectief in het oog worden gevat en gestreefd wordt naar een evenwicht tusschen deze beide in totaal. Premie en pensioen worden dus niet voor elk lid individueel bepaald, de vaststelling van beide vindt plaats volgens uniforme, voor iedereen geldende grondslagen. Bij de individuele regelingen zal daarentegen voor elk lid de premie worden bepaald naar het pensioen, dat de betrokkene individueel zal ontvangen.

Bij een individuele pensioenregeling, Dr. Thierry wijst er natuurlijk ook op, komt het feitelijk neer op het uitoefenen van het verzekeringsbedrijf in den meest strikten zin, met het gevolg, dat, behalve enkele zeer groote ondernemingen, zooals de N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken, waar sedert Maart 1929 ook een individuele regeling bestaat, vrijwel alle ondernemingen met individuele pensioenregeling het risico hebben overgedragen aan een verzekeringsinstelling.

De schrijver wijdt enkele paragrafen aan de vaststelling der bijdragen, waarbij vooral de bijdrage van hen, die bij de invoering der regeling reeds een be-

trekkelijk hoogen leeftijd hebben, steeds tot moeilijkheden aanleiding geeft, en aan het bepalen van het ouderdoms-, invaliditeits- en weduwen- en weezenpensioen. Van zeer veel beteekenis lijkt ons de waarschuwing om vooral het pensioen niet vast te koppelen aan het bij het bereiken der pensioengerechtigden leeftijd genoten salaris. Dit geeft een onzeker element, dat den verzekeringstechnischen opzet, hoe goed deze overigens ook is, van het geheele fonds op losse schroeven zet.

Interessant zijn ook de beschouwingen, die de schrijver geeft over de in den laatsten tijd in de typografie, de litho- en chemigrafie, de Tilburgsche wollen stoffenindustrie, de koopvaardij en andere bedrijven opkomende bedrijfspensioenfondsen. Het betreft hier een nieuwe methode van pensioenvoorziening, waarvan de ontwikkeling zeker met belangstelling mag worden gevolgd.

Tenslotte wijdt de schrijver nog een hoofdstuk aan de vraagstukken met betrekking tot het dragen van eigen risico of het overdragen van het risico aan een verzekeringsinstelling, waarbij, zoowel het verzekeringsrisico als het beleggingsrisico aan de orde komen. Vooral het beleggingsrisico is naar mijn meening een vraagstuk, waaraan bij verschillende pensioenfondsen dikwijls veel te weinig aandacht wordt geschonken.

Met de bijlagen vormt deze studie van Dr. Thierry m.i. een waardevolle aanwinst voor de sociaal-economische literatuur in ons land en daar de belangstelling voor het pensioenvraagstuk steeds toeneemt, zullen ongetwijfeld velen er van kennis willen nemen. Ik voor mij ben er zeker van, dat zij niet teleurgesteld zullen worden.

B. BÖLGER.

Die Finanzierung von Kautschukplantagen von Dr. W. Tervooren — VIII plus 170 blz. (Uitgave Martinus Nijhoff, Den Haag, 1930).

De schrijver van dit werk, dat de belangstelling van theoretische en practische economen verdient, betreedt een vrijwel onbewerkt terrein, waar hij eenige vraagstukken, omtrent tropische cultuurondernemingen, uitgaande van bedrijfshuishoudkundig standpunt, aan een onderzoek onderwerpt.

Zooals hij in zijn voorbericht terecht opmerkt, bestaat er een uitgebreide literatuur over de techniek van het planten, de winning en bereiding van rubber, doch de financiering van een onderneming werd nog nimmer ernstig in beschouwing genomen.

En toch zijn waarschijnlijk veel meer tropische cultuurondernemingen aan bedrijfshuishoudkundige dan aan cultuurtechnische fouten te gronde gegaan. Om dit duidelijk te maken, zij hier een zeer juiste stelling van Dr. Tervooren aangehaald luidende: Im allgemeinen ist zu sagen, dass bei der Errichtung eines Unternehmens zunächst wenig Raum für eine auch nur teilweise Finanzierung mit Fremdkapital gegeben ist.

Dit axioma zal zeker geen tegenspraak uitlokken en toch is er en wordt er nog steeds veel tegen gezondigd. Er is een tijd geweest — en deze ligt nog niet ver achter ons — waarin bij de oprichting van een cultuuronderneming in den regel slechts kapitaal gezocht werd voor het productief maken van den aanplant, met de bedoeling de bewerkingsinstallaties en wat daarbij hoort te financieren uit een later af te sluiten obligatieleening.

Als de ontwikkeling van den aanplant tegenviel waren moeilijkheden onvermijdelijk en talloze ondernemingen zijn dan ook gereorganiseerd of van eigenaren verwisseld, omdat nieuwe gelden noodig waren vóór de onderneming productief was. Een obligatieleening was dan niet te plaatsen en de aandeelhouders waren genoodzaakt hun onderneming tegen het hoogste bod van de hand te doen, wat meestal zeer zwaar verlies betekende.

Nog zeer onlangs geraakte een bekende cultuurmaatschappij in moeilijkheden doordat ze in een periode van voorspoed besloten had een uitbreiding van haar aanplant te financieren met geleende gelden.

Dergelijke feiten bewijzen, hoe nuttig en hoe noodig het is den bedrijfshuishoudkundigen opbouw van tropische cultuurondernemingen te bestudeeren.

Daarom verdient het werk van Dr. Tervooren aandacht en waardeering.

Het boek is in een helderen stijl geschreven en de indeeling en behandeling van de stof zijn overzichtelijk, zoodat de lezing en bestudeering voor belangstellenden een aangename bezigheid is.

De schrijver vat het begrip „Finanzierung” van het standpunt van de onderneming uit op en wenscht er onder te verstaan: het verschaffen van het voor de oprichting, het onderhoud en de eventuele uitbreiding van een onderneming noodige kapitaal. Hij bespreekt achtereenvolgens: de vraagstukken, die aan de financiering voorafgaan, zooals het vaststellen van de plannen en den ondernemingsvorm, — de ondernemingen, die zich met de financiering bezighouden, zooals investment Trusts, financial companies en holding companies, — inbreng van ondernemingen, oprichterswinsten etc. — het geldkapitaal — de financiering tijdens het bestaan van de onderneming — de verhouding van vreemd en eigen kapitaal.

Alhoewel blijkt, dat de schrijver zich ook bezighouden heeft met het bestudeeren van Hollandsche ondernemingen, haalt hij vrijwel alle gegevens uit de prospecti, verslagen, etc. van Engelsche maatschappijen. Dit heeft tot gevolg, dat de lezer niet aan den indruk ontkomen kan, dat de financiering van de Engelsche rubbercultuur wordt behandeld en dat die van de Hollandsche slechts terloops wordt aangehaald.

Een paar aardrijkskundige fouten versterken nog den indruk, dat Dr. Tervooren — ondanks zijn Hollandsch klinkenden naam — de Nederlandsche koloniën niet zóó grondig heeft bestudeerd, als de Engelsche. Waar hij productiecijfers geeft, noemt hij als de belangrijkste rubberproducenten in volgorde ten eerste Malaya, ten tweede „die von Holland beherrsichten kleineren Inseln im Sunda” etc. Bij uiteenrafeling van de cijfers blijkt, dat onder die kleinere eilanden in Soenda verstaan moeten worden: Atjeh, Tapanoelie, Riouw, Djambi, Palembang, Telok Betong, Benkoelen, Padang, Banka, Billiton, Bandjermasin, Pontianak, Sambas, etc.

De schrijver oefent critiek op het systeem, dat in het bijzonder door Hollandsche maatschappijen wordt toegepast om in gunstige tijden zóó sterk af te schrijven, dat daardoor stille reserves worden gevormd. Hij roert dit vraagstuk — dat buiten het probleem valt, zooals hij zich dat heeft gesteld — slechts terloops aan. Het ware beter geweest dit belangrijke en moeilijke vraagstuk geheel onbesproken te laten, daar de thans verkondigde theorie onvoldoende verdedigd is en zeker bij vele lezers tegenspraak uit zal lokken. De weinige aan deze kwestie gewijde zinnen prikkelen tot bestrijding, maar ze geven door hun oppervlakkigheid geen houvast.

TH. LICHTART.

ONTVANGEN BOEKEN.

Eenige grondslagen voor de financiering der onderneming. Vierde druk, door Dr. Nico J. Polak, Hoogleraar aan de Nederlandsche Handelshoogeschool te Rotterdam. (Haarlem 1930; de Erven F. Bohn).

In den vierden druk van deze studie zijn verschillende wijzigingen van betekenis aangebracht. De schrijver deelt mede, dat deze wijzigingen om drie redenen noodzakelijk zijn geworden.

Vooreerst wordt het boek meer en meer als leerboek gebezigd door personen, die niet zoozeer met de economische theorie vertrouwd zijn als noodig is om de eerste hoofdstukken goed te kunnen volgen. Voor hen is in het eerste

hoofdstuk een korte verklaring van veel gebezigde termen en begrippen met verwijzing naar de voornaamste bronnen ingevoegd.

In de tweede plaats was het noodig, aandacht te schenken aan figuren op de credietmarkt, die nieuw zijn of meer betekenis hebben verkregen dan zij vroeger hadden. Vooral hoofdstuk IV heeft daardoor eenige aanvulling gekregen.

Eindelijk, maar zeker niet in de laatste plaats, werden tal van wijzigingen en aanvullingen noodig met het oog op de sedert het gereedmaken van den tweeden druk verschenen literatuur.

Psychologie van het bedrijfsleven door Prof. Dr. G. Révész (Haarlem 1930; De Erven F. Bohn. Ing. f 4).

In dit boek wordt een systematische uiteenzetting gegeven van de belangrijkste problemen der economische psychologie. Daartoe heeft Prof. Révész de medewerking gehad van zijn tegenwoordige en vroegere leerlingen. Het boek is in de eerste plaats bestemd voor lezers, die zich — zonder zich vakkundig met psychotechnische studies bezig te houden — toch voor de resultaten dezer wetenschap interesseren.

Tien Jaren Raden van Arbeid. (Haarlem 1930; Tjeenk Willink & Zoon. Prijs Ing. f 7.50).

Dit boekwerk, dat meer dan 700 pagina's bevat, geeft een goed overzicht van hetgeen in de afgelopen tien jaren op het gebied van de sociale verzekering tot stand is gebracht. De inhoud is niet alleen beperkt gebleven tot een bespreking van de praktijk der wetsuitvoering, maar bevat ook een historisch overzicht van het ontstaan en van de ontwikkeling en uitbreiding der wettelijke sociale verzekering.

Verschillende belangrijke vraagstukken, waarover de meningen zich in den loop der jaren gekruist hebben, worden eveneens in deze uitgave behandeld.

De Overschatting van de Staat in de Welvaartssfeer door Prof. Dr. D. van Embden. (Amsterdam 1930; Stadsdrukkerij).

Rede uitgesproken bij de herdenking van de Dies Natalis der Universiteit te Amsterdam.

Dualistische economie door Dr. J. H. Boeke. (Leiden 1930; S. C. van Doesburgh).

Rede gehouden bij de aanvaarding van het ambt van gewoon hoogleraar in de tropisch-koloniale staathuishoudkunde aan de Rijks-Universiteit te Leiden op 15 Januari 1930.

Die Reichthuemer Rumaniens und ihre Ausbeutung door Dr. Ing. h.c. C. G. Rommenhoeller, Kon. Roemeensch Generaalconsul in Berlijn met een brief van Zijne Excellentie N. P. Comnen, Buitengewoon Gezant en gevolmachtigd Minister van Zijne Majesteit den Koning van Roemenië; (Berlijn 1929; Als Manuscript gedrukt van Otto Elsner K.G.).

De Rechtskennis van den ingenieur, achtste deel: Sociale verzekering ongevallennwet-invaliditeitswet, ouderdomswet-ziektewet door Jhr. Mr. P. A. van Holthe tot Echten en werkloosheidsverzekering door Mr. A. N. Molenaar in opdracht van de Vereeniging van Delftsche Ingenieurs. (Amsterdam z.j.; L. J. Veen).

Niederländisches Seerecht. Textausgabe. Übersetzung von A. Schadee, Rechtsanwalt und Dispacheur in Rotterdam. Haag o. J.; Zuid-Hollandsche Boeken Handelsdrukkerij A. G.

Laagste en hoogste koersen 1920—1929. 22e Jaargang van N.V. Arnold Gilissen's Bank, Amsterdam/Rotterdam.

Adresboek der Nederlandsche Bedrijven aangesloten bij het Verbond van Nederlandsche Werkgevers. (Den Haag 1929).

Domme golven, ingenieurskunst en kleileem, eenige beschouwingen over de Zuiderzeewerken door E. den Herder, industriëel te Harderwijk. (Harderwijk z.j.; Gebr. Mooy).

Gids in het Economisch Museum I. Suriname. Uitgegeven door het koloniaal Instituut. (Prijs f 0.50).

Het Zuiderzee drama. Afsluitdijk 2 à 3 M. te laag. Meerdijken 3 à 4 M. te laag. Vluchtheuvel 4 à 5 M. te laag. Milliarden te kort. Is ophouden nog mogelijk? door E. den Herder, industrieel te Harderwijk. (Harderwijk z.j.; Gebr. Mooy).

MAANDCIJFERS.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Gulden)

	Maart 1930	Sedert 1 Januari 1930	Overeenkomstige periode 1929
Directe belastingen.			
Grondbelasting	1.442.648	5.469.327	4.516.053
Personeele belasting ..	607.560	4.837.851	4.385.906
Inkomstenbelasting ..	7.712.413	23.602.665	22.183.379
Vermogensbelasting ..	1.347.770	3.912.918	3.588.770
Dividend- en tantieme- belasting	679.346	2.294.791	3.929.150
Invoerrechten.	6.427.088	17.868.671	16.028.180
Statistiekrecht.	370.414	1.070.226	1.073.569
Accijnzen.			
Zout	205.584	643.365	498.900
Geslacht	957.216	2.991.214	2.656.886
Wijn	578.731	655.601	665.369
Gedistilleerd	2.921.366	8.901.645	8.755.453
Bier	1.028.131	3.227.822	2.931.919
Suiker	4.036.606	12.577.612	12.321.475
Tabak	2.260.799	7.158.607	6.469.718
Belasting op gouden en zilveren werken.	89.615	261.763	244.263
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	1.962.040 ^a	6.611.137 ^a	7.506.820
Registratierechten	1.946.712	7.941.477	9.643.539
Successierechten	4.989.713	11.792.841	11.345.686
Domeinen, wegen en vaarten	764.047	1.727.509	1.023.472
Staatsloterij	9.735	193.399	193.385
Loodsgelden	445.917	1.320.715	1.179.921
Totaal-Generaal	40.783.451	125.091.156	121.141.813

¹⁾ Hieronder begrepen f 403.225 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. (Beursbel.). ²⁾ Id. f 1.254.907. ³⁾ Id. f 2.235.832.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	Maart 1930	Sedert 1 Januari 1930	Overeenkomstige periode 1929
Verdedigingsbelast. I	1.517.516	4.711.969	4.274.663
Verdedigingsbelast. II	2.613.653	8.036.302	7.349.414
Opcenten:			
Grondbelasting	290.959	1.101.466	908.554
Personeele belasting ..	129.456	952.597	925.015
Inkomstenbelasting ..	1.960	3.328	108.957
Vermogensbelasting ..	762.060	2.218.316	1.996.906
Dividend- en tantieme- belasting	224.184	757.281	1.296.620
Accijnzen op Suiker ..	983.889	1.920.672	2.464.295
„ „ Wijn	115.746	131.120	133.074
Gedistilleerd	292.137	890.164	875.545
Zegelrecht van buitl. eff.	99.639	285.737	352.301
Totaal	7.031.199	21.008.952	20.685.344

HEFFINGEN VOOR HET WEGENFONDS.

	Maart 1930	Sedert 1 Januari 1930	Overeenkomstige periode 1929
Wegenbelasting	409.593	1.416.723	1.023.569
Rijwielbelasting	36.155	66.575 ¹⁾	32.368
Totaal	445.748	1.483.298	1.055.937

¹⁾ 90 % der werkelijke opbrengst; art. 39 der Wegenbel. wet.

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1930.

Dienstjaren	Grondbelasting	Personeele belasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1927/28	—	—	135.597	310
1928/29	2.346	62.888	710.639	117.831
1929/30	4.021.879	4.525.736	22.756.429	3.824.777
1930/31	1.445.302	249.227	—	—
Totaal ..	5.469.327	4.837.851	23.602.665	3.942.918

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Disc. Wissels. 3 25 Mrt. '30	Zwits. Nat. Bk. 3 3 Apr. '30
Bk. Bel. Binn. Eff. 4 7 Mrt. '30	N.Bk.v. Denem. 4 7 Mrt. '30
Vrsch. in R.C. 4 7 Mrt. '30	Zweedsche Rbk 4 7 Mrt. '30
Javasche Bank ... 4 1/2 10 Mrt. '30	Bank v. Noorw. 4 1/2 20 Mrt. '30
Bank van Engeland 3 1/2 20 Mrt. '30	Bk. v. Tsjecho-
Duitsche Rijksbank 5 2 4 Mrt. '30	slowakije .. 5 8 Mrt. '27
Bank v. Frankrijk. 3 30 Jan. '30	N.Bk. v. O'rijk. 6 21 Mrt. '30
Belgische Nat. Bnk. 3 1/2 31 Dec. '29	N. Bk. v. Hong. 6 28 Mrt. '30
Fed. Res. Bank N.Y. 3 1/2 13 Mrt. '30	Bank v. Italië. 6 1/2 3 Mrt. '30
Bank van Spanje .. 5 1/2 19 Dec. '28	Z.-Afr. Res. bnk 6 17 Aug. '29

OPEN MARKT.

	1930				1929	1928	1914
	19 Apr.	14/19 April	7/12 April	31 Mrt. / 5 April	15/20 April	16/21 April	20/24 Jul
Amsterdam							
Partic. disc.	2 1/2	2 1/4-1/2	2 1/4-3	2 1/4-3/8	5 1/4-3/8	4 1/2-3/8	3 1/2-3/8
Prolong.	3	2 3/4-3	2 3/8-3/8	2 1/4-3	5 1/4-6 1/4	3 3/4-4 1/4	2 1/4-3/4
Londen							
Daggeld ...	1 1/2-2 1/2	1 1/2-3	1 1/2-2 1/2	1 1/2-4	3 1/4-4 1/4	2 3/4-4 1/2	1 3/4-2
Partic. disc.	2 1/2-2 3/8	2 1/2-2 3/8	2 1/2-2 3/8	2 1/2-2 3/8	5 1/8-1 1/4	4-1 1/8	2 1/4-3/4
Berlijn							
Daggeld ...	—	—	2 1/2-5	3 1/4-7	4-8 1/4	3 1/2-7	—
Partic. disc.	—	—	—	—	—	—	—
30-55 d. ...	—	—	4 3/8-1 1/2	4 3/8-7/8	6 1/2	6 1/2-3/4	—
56-90 d. ...	—	—	4 3/8-1 1/2	4 3/8-7/8	6 1/2	6 1/2-3/4	2 1/8-1 1/2
Waren- wissel.	—	—	4 3/4-5	5-1 1/4	6 3/8-7	6 3/4-7	—
New York							
Daggeld 1)	3 1/2-3/4	3 1/2-4 1/4	3 1/2-4 1/4	4-1 1/4	7 1/2-9 1/4	4 1/2-5 1/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	3 1/8	3-1 1/8	3-1 1/4	2 7/8-3	5 3/8	4	—

¹⁾ Koers van 17 April en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
15 April 1930	2.48 7/8	12.09 7/8	59.37 1/2	9.75 1/2	34.74	100 1/8
16 " 1930	2.48 11/16	12.09 7/8	59.35	9.75	34.72	100 1/8
17 " 1930	2.48 1/8	12.08 1/2	59.32	9.74 1/2	34.68 1/2	100 1/8
18 " 1930	—	—	—	—	—	—
19 " 1930	—	—	—	—	—	—
21 " 1930	—	—	—	—	—	—
Laagste d.w. 1)	2.48 1/2	12.08	59.30	9.74	34.67	100
Hoogste d.w. 1)	2.48 7/8	12.10	59.39	9.76	34.75	100 1/2
14 April 1930	2.48 7/8	12.10 1/2	59.38 1/2	9.74 3/4	34.75 1/2	100 1/8
7 " 1930	2.49	12.11 1/8	59.45	9.75	34.76	100 1/8
Muntpariteit	2.48%	12.10%	59.26	9.75	34.69	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
15 April 1930	48.24	35.07 1/2	7.37	1.49	13.04	31.04
16 " 1930	48.22	35.05	7.36 1/2	1.49	13.04 1/2	31.15
17 " 1930	48.19	35.02 1/2	7.36	1.49	13.03 1/2	31.07 1/2
18 " 1930	—	—	—	—	—	—
19 " 1930	—	—	—	—	—	—
21 " 1930	—	—	—	—	—	—
Laagste d.w. 1)	48.18	35.—	7.35	1.48	13.02	30.90
Hoogste d.w. 1)	48.25	35.10	7.37 1/2	1.50	13.06	31.25
14 April 1930	48.24 1/2	35.07 1/2	7.37	1.49	13.05	31.02 1/2
7 " 1930	48.16	34.12 1/2	7.37 1/2	1.49	13.05	31.20
Muntpariteit	48.—	35.—	7.37 1/2	1.49	13.09	48.52 1/2

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
15 April 1930	66.92 1/2	66.62 1/2	66.62 1/2	6.26	96 3/4	2.48 7/8
16 " 1930	66.90	66.60	66.60	6.26	96 7/8	2.48 3/4
17 " 1930	66.82 1/2	66.55	66.55	6.26	97	2.48 3/4
18 " 1930	—	—	—	—	—	—
19 " 1930	—	—	—	—	—	—
21 " 1930	—	—	—	—	—	—
Laagste d.w. 1)	66.80	66.50	66.50	6.25	96 1/2	2.48 3/4
Hoogste d.w. 1)	66.92 1/2	66.65	66.65	6.27 1/2	97 1/2	2.49 1/8
14 April 1930	66.92 1/2	66.65	66.65	6.24 1/2	97 1/2	2.48 13/16
7 " 1930	67.—	66.70	66.70	6.27	98 1/2	2.49
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	6.26 1/2	105 3/4	2.48%

^{*)} Noteering te Amsterdam. ^{**)} Noteering te Rotterdam.

¹⁾ Particuliere opgave.

²⁾ Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 1/4 en 7.21 1/8.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
15 April 1930	4,86 ⁹ / ₃₂	3,92	23,86 ¹ / ₂	40,19 ¹ / ₂
16 " 1930	4,86 ⁷ / ₃₂	3,92	23,86 ¹ / ₂	40,21 ¹ / ₂
17 " 1930	4,86 ⁵ / ₃₂	3,92	23,86 ¹ / ₂	40,23
18 " 1930	—	—	—	—
19 " 1930	4,86 ³ / ₁₆	3,92 ¹ / ₈	23,86 ¹ / ₈	40,24
21 " 1930	—	—	—	—
22 April 1929	4,85 ⁵ / ₁₆	3,90 ⁵ / ₈	23,71	40,17
Muntpariteit	4,8667	3,90 ⁵ / ₈	23,81 ¹ / ₂	40 ⁵ / ₁₆

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	5 Apr. 1930	12 Apr. 1930	14/19 April '30 Laagste	19 Apr. 1930 Hoogste
Alexandrië..	Piast. p. £	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂	97 ⁷ / ₁₆	97 ⁹ / ₁₆
Athene	Dr. p. £	375	375	374 ³ / ₄	375 ¹ / ₂
Bangkok....	Sh. p. tical	1/10 ⁹ / ₈	1/10 ¹ / ₂	1/10 ³ / ₈	1/10 ⁵ / ₈
Budapest ...	Pen. p. £	27.85 ¹ / ₂	27.85 ¹ / ₂	27.80	27.87
Buenos Aires	d. p. \$	43 ³ / ₄	44	43 ¹ / ₈	43 ¹⁵ / ₁₆
Calcutta	Sh. p. rup.	1/566 ¹ / ₆₄	1/565 ¹ / ₆₄	1/527 ¹ / ₃₂	1/57 ¹ / ₈
Constantin..	Piast. p. £	1.025	1.025	1.025	1.025
Hongkong ...	Sh. p. \$	1/6 ¹ / ₂	1/6 ¹ / ₁₀	1/6 ¹ / ₈	1/6 ⁵ / ₈
Kobe	Sh. p. yen	2/0 ¹³ / ₃₂	2/0 ²³ / ₆₄	2/0 ¹³ / ₃₂	2/0 ¹³ / ₃₂
Lissabon	Escu. p. £	108 ¹ / ₂	108 ¹ / ₂	108 ¹ / ₂	108 ³ / ₄
Mexico 1)....	\$ per £	10.25	10.25	10.15	10.35
Montevideo ..	d. per £	45 ⁵ / ₈	46 ¹ / ₈	45 ⁵ / ₈	46 ¹ / ₈
Montreal ...	\$ per £	4.86 ⁵ / ₁₆	4.86 ³ / ₈	4.86 ¹ / ₈	4.86 ⁵ / ₈
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	5 ²⁵ / ₃₂	5 ¹ / ₆₄	5 ⁹ / ₆₄	5 ²⁵ / ₃₂
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/11 ¹ / ₂	1/11 ³ / ₈	1/11	1/11 ⁵ / ₈
Singapore ...	id. p. \$	2/347 ¹ / ₆₄	2/347 ¹ / ₆₄	2/321 ¹ / ₃₂	2/347 ¹ / ₆₄
Valparaiso 2).	\$ per £	39.91	39.89	39.89	39.92
Warschau ..	Zl. p. £	43.39 ¹ / ₂	43.36 ¹ / ₂	43 ⁵ / ₁₆	43 ³ / ₈

1) In het vervolg worden de Mex. \$ niet meer in penc. doch in £ genoteerd. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 3)

Londen 1) (N.York 1)		Londen	
14 April 1930..	19 ¹ / ₁₆	42 ⁵ / ₈	84/11 ¹ / ₂
15 " 1930..	19 ¹ / ₁₆	42 ⁵ / ₈	84/10 ¹ / ₂
16 " 1930..	19 ¹ / ₁₆	42 ⁵ / ₈	84/11 ¹ / ₂
17 " 1930..	19 ¹ / ₁₆	42 ⁵ / ₈	84/10 ¹ / ₂
18 " 1930..	—	—	—
19 " 1930..	—	—	—
20 April 1929..	25 ¹ / ₂	55 ¹ / ₂	84/11 ¹ / ₂
27 Juli 1914..	24 ¹ / ₁₆	59	84/11

1) In pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$ p. oz. fine. 3) In sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Vorderingen.	7 April 1930	15 April 1930
Saldo bij de Ned. Bank	—	—
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten Voorschot op ultimo Mrt. (resp. Febr.) 1930 aan de gem. op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en op. op de Rijksinkomstenbelasting	f 33.027.193,70	" 34.273.786,11
Voorschotten aan Ned.-Indië	" 31.896.494,24	" 39.966.636,26
Id. aan Suriname	" 10.886.732,84	" 11.117.249,64
Id. aan Curaçao	" 1.439.273,39	" 1.919.458,52
Kasvord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderp.	" 118.335.313,39	" 119.592.760,09
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 24.890.753,87	" 21.240.588,72
Vordering op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds 1)	—	—
Vordering op andere Staatsbedrijven 1) ..	" 13.736.408,78	" 13.765.133,16
Verplichtingen.		
Voorschot door de Nederl. Bank ingev. art. 16 van haar octrooi verstrekt..	f 11.953.903,72	f 9.706.790,71
Voorschot door de Ned. Bank inrekk. courant verstrekt	—	—
Schatkistbiljetten in omloop	" 124.935.000,—	" 124.875.010,—
Schatkistpromessen in omloop	" 62.250.000,—	" 62.240.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank	—	—
Daggeldleeningen	—	—
Zilverbons in omloop	" 8.542.599,50	" 7.679.027,—
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	" 566.300,80	" 65.772,94
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1) ..	" 33.830.169,56	" 28.324.028,85
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	" 320.000,—	—
Id. aan diverse instellingen 1)	" 7.131.228,92	" 8.412.740,24

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	12 April 1930	19 April 1930
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas	—	—
Saldo bij de Javasche Bank	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas	f 39.241.000,—	f 39.528.000,—
Schatkistpromessen	—	—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	—	—
Waarvan Muntbiljetten	—	—
Muntbiljetten in omloop	" 33.294.000,—	" 33.210.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds ..	" 3.845.000,—	" 3.892.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank ..	" 1.174.000,—	" 1.324.000,—
Voorschot van de Javasche Bank	" 24.604.000,—	" 25.244.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 22 April 1930

Activa.		
Binnel. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 38.387.400,25 Bijbnk. " 951.865,27 Ag. sch. " 12.307.322,65	f 51.646.588,17
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 210.070.809,—	"
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		" 210.070.809,—
Beleeningen	Hfdbk. f 34.540.494,18 Bijbnk. " 8.029.647,61 Ag. sch. " 52.173.953,75	f 94.744.095,54
Op Effecten	f 92.879.319,85	
Op Goederen en Spec.	f 1.864.775,69	" 94.744.095,54
Voorschotten a. h. Rijk		" 2.895.646,75
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud	f 64.916.335,—
	Muntmat., Goud ..	" 367.023.308,64
		f 431.939.643,64
Munt, Zilver, enz.		" 25.130.946,42
Muntmat., Zilver ..		" —
Belegging 1/8 kapitaal, reserves en pensioenfonds		" 457.070.590,06 1)
Gebouwen en Meub. der Bank		" 5.200.000,—
Diverse rekeningen		" 43.319.694,57
		f 890.352.943,31
Passiva.		
Kapitaal		f 20.000.000,—
Reservefonds		" 7.106.550,55
Bijzondere reserve		" 8.000.000,—
Pensioenfonds		" 6.304.904,28
Bankbiljetten in omloop		" 812.303.720,—
Bankassigtiën in omloop		" 203.654,93
Rek.-Cour. Het Rijk	f —	" —
saldo's: Anderen	" 16.472.838,95	" 16.472.838,95
Diverse rekeningen		" 19.461.274,60
		f 890.352.943,31

Beschikbaar metaalsaldo

Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. ..

1) Waarvan in het buitenland f 23.890.447,18.

Voor naamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo 1)	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
22 April '30	64.916	367.023	812.804	16.676	124.864	55
14 " '30	64.921	367.023	815.200	18.040	123.953	55
7 " '30	64.929	367.023	819.893	13.253	125.308	55
31 Maart '30	64.939	367.023	836.561	14.119	119.117	54
24 " '30	64.951	367.023	781.040	21.486	137.895	57
17 " '30	64.950	367.023	790.967	17.953	134.769	56 1/2
22 April '29	66.495	355.712	796.780	18.992	116.691	54
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
22 April 1930	51.647	—	94.744	210.071	43.320
14 " 1930	51.163	—	99.044	209.348	35.054
7 " 1930	51.486	—	104.192	204.394	31.940
31 Maart 1930	51.593	—	119.660	204.207	29.956
24 " 1930	51.535	—	88.919	204.113	27.494
17 " 1930	51.794	6.000	88.928	204.006	28.179
22 April 1929	179.952	30.000	93.976	78.561	39.895
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 2/8 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voor naamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opelschb. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
22 Maart 1930..	821 ²	1.303	596	1.046	392
15 " 1930 ..	846 ²	1.450	682	1.050	407
8 " 1930 ..	880 ²	1.515	628	1.042	397
1 " 1930 ..	706 ²	1.543	653	1.078	391
23 Maart 1929..	830	1.489	627	1.032	347
5 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitp. der activa. 2) f 100.000 bij de Ned. Bank gedep.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opelsch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
19 Apr. 1930	169.700		271.800	42.700	43.900
12 " 1930	170.400		276.100	43.300	42.640
5 " 1930	170.000		270.000	44.100	44.360
22 Mrt. 1930	139.162	28.316	273.080	36.952	43.466
15 " 1930	138.937	27.489	281.597	30.057	41.764
8 " 1930	139.019	28.982	285.168	30.871	41.586
1 " 1930	139.073	30.309	275.827	30.814	46.725
20 Apr. 1929	167.507	19.136	301.855	37.863	50.756
21 Apr. 1928	173.233	18.912	304.840	45.805	122.338 ²
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaal.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
19 Apr. 1930		139.000		***	54
12 " 1930		141.800		***	53
5 " 1930		129.300		***	54
22 Mrt. 1930	8.979	32.672	57.674	31.844	54
15 " 1930	9.106	31.936	61.055	34.073	53
8 " 1930	9.155	31.763	66.550	33.235	53
1 " 1930	8.857	32.453	69.568	25.989	55
20 Apr. 1929	7.760	27.708	71.375	47.042	55
21 Apr. 1928	13.316	23.126	67.448	60.862	55
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluippost activa. ²⁾ Basis $\frac{1}{3}$ metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
9 April 1930	160.781	359.250	60.579	6.288	11.063
2 " 1930	157.125	357.265	58.924	10.310	12.706
26 Maart 1930	155.997	352.304	62.840	6.111	13.301
19 " 1930	154.245	348.890	64.568	6.060	16.258
12 " 1930	152.623	350.458	61.426	7.960	15.570
5 " 1930	152.290	347.296	64.306	6.841	15.104
10 April 1929	155.483	362.131	52.912	12.672	16.092
22 Juli 1914	40.164	29.317		33.633	

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits Bankers	Other Accounts	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
9 Apr. '30	55.862	15.168	65.251	36.657	61.531	52 $\frac{1}{2}$
2 " '30	54.022	18.422	62.834	37.358	59.860	50 $\frac{1}{2}$ ^{3/32}
26 Mrt. '30	44.767	18.787	54.874	35.917	63.693	58 $\frac{1}{2}$ ^{3/32}
19 " '30	41.482	12.883	62.086	35.883	65.355	58 $\frac{1}{2}$ ^{3/32}
12 " '30	37.332	8.987	59.001	36.743	62.175	59 $\frac{1}{2}$ ^{1/16}
5 " '30	38.632	7.875	63.694	35.922	64.994	60 $\frac{1}{2}$
10 Apr. '29	53.277	17.206	63.900	36.618	53.352	45 $\frac{1}{2}$ ^{1/16}
22 Juli '14	11.005	13.736	42.185		29.207	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitent.	Wissels	Waarrv. op het buitent.	Beleeningen	Renteloos voorschot a.d. Staat
11 Apr. '30	42.325	274	6.898	23.447	18.750	2.652	3.200
4 " '30	42.358	269	6.913	23.868	18.758	2.697	3.200
28 Mrt. '30	42.557	264	6.920	25.154	18.746	2.535	3.200
21 " '30	42.552	259	6.932	24.028	18.756	2.547	3.200
12 Apr. '29	34.323	732	10.319	24.111	18.495	2.375	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ²⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti-culieren
11 Apr. '30	5.395	1.742	71.245	3.516	3.006	6.739
4 " '30	5.395	1.823	71.576	3.518	3.007	6.798
28 Mrt. '30	5.396	1.746	70.826	3.711	3.091	8.719
21 " '30	5.396	1.587	69.587	3.921	3.431	8.114
12 Apr. '29	5.930	1.461	63.317	5.769	6.172	6.056
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Bij de stabilisatie is de goudvoorraad gewaardeerd volgens de nieuwe waarde van den franc. ²⁾ Sluippost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
15 April 1930	2.550,1	149,8	357,4	1.765,7	67,4
7 " 1930	2.544,4	149,8	350,3	2.027,0	56,3
31 Mrt. 1930	2.495,9	149,8	386,6	2.052,7	201,3
22 " 1930	2.491,8	149,8	450,6	1.504,7	55,6
15 " 1930	2.480,5	149,8	411,9	1.639,4	68,3
15 April 1929	2.429,9	154,3	23,7	2.120,9	121,1
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
15 April 1930	93,1	606,6	4.308,7	638,3	160,3
7 " 1930	93,1	511,6	4.567,4	519,4	159,5
31 Mrt. 1930	93,1	529,8	4.805,6	456,6	152,9
22 " 1930	93,2	563,8	4.109,2	593,1	150,4
15 " 1930	93,2	502,5	4.266,0	458,5	150,4
15 April 1929	93,0	488,4	4.145,2	670,3	252,3
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 15, 7 April, 31, 22, 15 Mrt. '30, 15 April '29, resp. 56; 45; 19; 62; 46; 45 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. a.d. Staat voor ingetrokken marken	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in enwissels op het buitent.						Schatkist	Partic.
16 Apr. 1930	1183	635	45	841	41	314	2.896	40	88
10 " 1930	1182	613	45	829	40	314	2.902	19	70
3 " 1930	1182	586	45	834	49	310	2.868	55	51
27 Mrt. 1930	1181	545	45	837	33	309	2.790	19	109
20 " 1930	1181	549	45	800	35	309	2.772	20	95
18 Apr. '1929	931	486	44	758	43	344	2.429	33	106

¹⁾ 1929.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
2 Apr. '30	3.021,7	1.745,1	187,2	241,1	301,3
26 Mrt. '30	3.051,0	1.769,7	191,1	206,8	256,5
19 " '30	3.036,0	1.736,9	185,1	205,6	185,0
12 " '30	3.039,2	1.709,9	183,7	266,3	256,5
5 " '30	2.995,5	1.669,0	188,4	308,6	271,2
26 Feb. '30	2.989,6	1.685,0	197,0	342,8	299,3
3 Apr. '29	2.719,2	1.299,7	173,3	1.029,9	174,7

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-kings-perc. ²⁾
2 Apr. '30	530,4	1.576,1	2.443,0	174,2	81,8	79,8
26 Mrt. '30	529,0	1.572,9	2.388,5	174,3	77,0	81,8
19 " '30	561,4	1.583,7	2.319,5	172,2	77,7	82,5
12 " '30	514,1	1.609,0	2.381,4	172,2	76,2	80,8
5 " '30	486,1	1.641,4	2.349,1	172,1	75,9	79,8
26 Feb. '30	482,8	1.637,1	2.408,0	171,8	73,9	78,8
3 Apr. '29	169,1	1.663,6	2.382,5	154,3	67,2	71,5

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-ingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
26 Mrt. '30	47	16.885	5.678	1.719	20.528	7.085
19 " '30	51	16.847	5.667	1.653	20.331	6.975
12 " '30	95	16.704	5.528	1.733	20.100	6.948
5 " '30	—	—	—	—	—	—
26 Feb. '30	152	16.428	5.575	1.731	19.823	6.874
27 Mrt. '29	779	16.557	5.986	1.706	20.288	6.827

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

23 April 1930.

In ons vorig weekbericht is reeds vermeld, dat er een einde gekomen was aan de droogte in verschillende gedeelten van het wintertarwegebied der Vereenigde Staten, hetgeen dadelijk aan de tarwemarkt een flauwer aanzien had gegeven. De regenval in de Vereenigde Staten, die deze verandering veroorzaakt had, was echter niet algemeen geweest en in sommige gedeelten van Kansas, Oklahoma en Texas, evenals in de centrale gebieden der zachte wintertarwe, werd nog over droogte geklaagd. In den loop der week heeft het echter ook daar bijna overal geregend, zoodat de vooruitzichten voor de wintertarwe der Vereenigde Staten nu veel beter zijn geworden en een enkele lage opbrengstraming, welke deze week gepubliceerd werd, zeer weinig invloed op de markt heeft gehad. Wel is op een enkelen dag, toen de regenval als onvoldoende beschreven werd, nog eenig herstel ingetreden, doch dit was slechts van zeer korten duur en ging spoedig weder verloren. Niet slechts heeft de regen in de Vereenigde Staten de vooruitzichten voor de te velde staande tarwe verbeterd, maar bovendien is ook door regenval in het Noordwesten der Vereenigde Staten en in de Canadeesche Prairie-Provincies voorloopig een einde gekomen aan de vrees, dat de grond daar te droog zou zijn voor de eerste ontwikkeling der nu uit te zaaien zomertarwe. Bij de flauwere stemming aan de tarwemarkt is ook de vraag in Europa weder verminderd. In Engeland waren juist gedurende de voorafgegane vastere markten flinke inkoop van tarwe gedaan, zoodat de molenaars daar geen aanleiding vonden om, ondanks de lagere prijzen, hun inkoop in dat tempo voort te zetten. Een uitzondering vormde slechts de markt van 16 April, toen in Engeland op het verlaagde prijspeil vrij aanzienlijke hoeveelheden Canadeesche tarwe verkocht zijn, hetgeen bijgedragen heeft tot het, zoo even genoemde prijsherstel aan de Noord-Amerikaansche markten op dienzelfden dag. Argentinië was deze week herhaaldelijk dringend met tarwe aan de markt. Weliswaar zijn de Argentijnsche tarweverschepingen deze week veel kleiner geweest dan in de vorige, doch voor een gedeelte is dit een gevolg van de feestdagen. Aan de termijnmarkten te Buenos Aires en Rosario heeft de tarweprijs zich deze week op dezelfde wijze bewogen als in Noord-Amerika. De stemming was er dus over het algemeen nauwelijks prijshoudend en in vergelijking met de vorige week is ook daar een niet onbelangrijke prijsdaling tot stand gekomen. Een der oorzaken van de gemakkelijker stemming voor tarwe heeft deze week ook gelegen in de gunstige oogstberichten uit Britsch-Indië, waar de opbrengst geraamd wordt op 37,3 miljoen quarters tegen 31,3 miljoen in het vorige jaar. De voornaamste baisse-factor was echter ook ditmaal de teleurstellende Europeesche vraag, nu in Duitsland de maatregelen tot wering van buitenlandsch graan voortgaan en ook in verschillende andere landen van het continent nog steeds weinig buitenlandsche tarwe gekocht wordt. Vooral is dat het geval in Frankrijk, dat ook deze week nog weder voortging met exportzaken van tarwe en meel. De vraag naar buitenlandsche en zelfs naar Noord-Afrikaansche tarwe is deze week in Frankrijk zeer slecht geweest. De vooruitzichten voor het in Europa te velde staande wintergraan blijven bijna zonder uitzondering gunstig. In verschillende gedeelten van Duitsland, waar over droogte geklaagd werd, is in zeer voldoende mate regen gevallen en regenval werd deze week ook weder uit Roemenië gerapporteerd. De tarwe staat er daar nu zoo goed bij, dat men er zelfs spreekt van de mogelijkheid, dat de oogst er wel 50 % beter zou kunnen worden dan de kleine opbrengst van verleden jaar. In Argentinië vindt de uitzaai onder zeer gunstige weersomstandigheden plaats. Onder deze omstandigheden liet de druk der groote wereldvoorraden zich weder sterker gelden. Indien in Noord-Amerika de droogte was blijven voortduren, zou ook, ondanks die groote voorraden, verdere prijsstijging mogelijk zijn geweest, doch nu de kans op goede nieuwe oogsten overal weder groter is geworden, doet zich het probleem van den afzet der nog altijd zeer groote voorraden weder in sterkere mate gelden. De deze week door Broomhall gepubliceerde berekening van den zichtbaren wereldvoorraad per 1 April geeft weder een hoeveelheid aan, die belangrijk groter is dan nog ooit op dien datum is voorgekomen. De vermeerdering tegenover het vorige jaar komt geheel voor rekening van de Vereenigde Staten en Canada. Voor den Farm Board zal het dus nog steeds moeilijker worden om bij de goede nieuwe oogstvooruitzichten tot eenigszins bevredigende prijzen koopers te vinden voor de zeer groote hoeveelheden aangekochte tarwe. Zelfs is er in de afgelopen week weer eens sprake geweest van ongerustheid en verschil van meening bij de leiding van den Farm Board en ook in de Vereenigde Staten neemt het aantal toe van diegenen, die met toenemende vrees den tijd tegemoet zien, waarop de Farm Board zal

moeten trachten zijn tarwe te verkoopen. De prijsdaling, welke tenslotte deze week te Chicago heeft plaats gevonden, bedroeg 3 à 4½ dollarcent per 60 lbs. De Mei-termijn kwam daardoor vrij wat lager dan tot nog toe was voorgekomen. Te Winnipeg zijn na de fluctuaties deze week de prijzen ongeveer 1 cent gedaald. Daar staat tarwe nog ongeveer 4½ cent hooger dan omstreeks half Maart. Van 15 tot 22 April zijn de tarweprijzen aan de Argentijnsche termijnmarkten 10 à 20 centavos per 100 KG. gedaald.

Voor rogge verkeert de markt bij voortdurend in zeer onzekere houding wegens den verwarden toestand in Duitsland. Eenerzijds hoort men van toenemend Duitsch gebruik van rogge als veevoeder, evenals voor menscheijk voedsel, doch anderzijds gaan de klachten over den onvoldoenden afzet der rogge voort. In de Vereenigde Staten blijft de zichtbare voorraad rogge vrijwel onveranderd en waarschijnlijk zal de daar aanwezige voorraad rogge wel grootendeels in het nieuwe jaar moeten overgaan.

Maïs is deze week aanvankelijk flauw geweest wegens beperkte vraag voor maïs op aflading, de goede vooruitzichten omtrent kwaliteit en kwantiteit van den nieuwen Argentijnschen oogst en dringend aanbod uit Roemenië. In ons vorig weekbericht werd reeds melding gemaakt van de aanzienlijke prijsdaling, welke aan de Argentijnsche termijnmarkten tot stand gekomen was. Aanvankelijk was ook voor spoedige maïs de markt plotseling veel flauwer, doch daar de hoeveelheid, welke naar Europa onderweg is, slechts van zeer beperkten omvang is en ook deze week, speciaal uit de Donauhavens, slechts zeer weinig maïs is verscheept, zijn in de tweede helft der week voor stoomende en zeer spoedig te verladen partijen de prijzen weder vrij wat gestegen. Aangekomen Plata-maïs kon dan ook te Rotterdam en Antwerpen prijzen bedingen, die slechts weinig lager waren dan de hoogsten, die in de eerste helft dezer maand betaald zijn en voor maïs, welke in de eerstvolgende weken in Europa wordt verwacht, heeft eveneens tenslotte een aanzienlijke prijsstijging plaats gevonden. De premie tusschen stoomende maïs en aflading in de eerstvolgende maanden is dan ook weder grooter geworden en eerst wanneer de verschepingen, van Argentinië en speciaal van den Donau, aanzienlijk toenemen, kan daarin verandering worden verwacht. Die toename der verschepingen zal waarschijnlijk binnen korten tijd plaats vinden, want uit Roemenië wordt reeds eenigen tijd voorspeld, dat na Paschen een belangrijke uitbreiding van de aanvoeren van maïs zal plaats vinden. De vraag naar maïs op aflading is dan ook nog altijd weinig levendig en geregelde zaken in Plata-maïs op zomeraflading vonden deze week eigenlijk slechts in Engeland plaats, waar aan het einde der week de omzet echter sterk afnam. Het prijspeil is ook daarvoor sedert het begin der week vrij wat gestegen, in overeenstemming met een prijsherstel aan de Argentijnsche termijnmarkten. Later ging van het Argentijnsche prijsherstel een groot gedeelte weder verloren, doch voor stoomende maïs ondergingen de prijzen daarvan nauwelijks den invloed. Tenslotte stond op 22 April maïs te Buenos Aires en Rosario 5 à 15 centavos per 100 KG. hooger dan op den 14den.

In gerst blijven de zaken van zeer beperkten omvang, nu Duitsland, althans voorloopig, zijn inkoop heeft gestaakt. Naar Nederland, Engeland en België komen weliswaar geregeld beperkte zaken in verschillende gerstsoorten, speciaal Donau-gerst, tot stand, waarbij de prijzen sedert de daling van de vorige week weinig verandering meer hebben ondergaan, doch zoo lang er geen zaken van beteekenis in gerst naar Duitsland plaats vinden, zal de handel in deze gerstsoort van veel minder beteekenis moeten blijven dan hij tot nog toe is geweest. Deutsche firma's treden voortdurend als verkoopers van Donaugerst op aflading op. Verschepingen van gerst van den Donau en Rusland zijn deze week klein geweest, doch speciaal in Roemenië is nog zeer veel gerst voorradig en terwijl de Roemeensche vefschepers tegenwoordig niet zeer dringend met gerst aan de markt zijn, zal dit aanbod binnenkort wel toenemen. In Noord-Amerika is gerst in de afgelopen week niet vast geweest, hetgeen ook niet te verwonderen is, omdat daar nog aanzienlijke hoeveelheden gerst aanwezig zijn en in Europa de vraag daarvoor klein is.

Nadat de levendige Europeesche kooplust voor haver van het begin dezer maand reeds in de vorige week vrijwel geheel was verdwenen, heeft zich die vraag slechts in beperkte mate op een lager prijspeil hersteld. In Engeland werd deze week

DE Pandbrieven der N.V. Insulaire Hypotheekbank te Zierikzee behorende tot de beleggingsfondsen der Rijkspostspaarbank, der Rijksverzekeringsbank en van het Kroondomein
Verkrijgbaar 4½ pCts. Pandbrieven à 99 pCt.
Pandbrieven op 1 Jan. 1930: f 19.052.700.—

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	13/19 April 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	13/19 April 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	1930	1929
Tarwe	20.943	426.645	519.458	800	11.430	49.355	438.075	568.813
Rogge	21.086	146.415	51.636	—	17.807	—	164.222	51.636
Boekweit	289	4.404	8.352	—	889	—	5.293	8.352
Mais	13.535	315.329	232.626	4.489	61.262	75.363	376.591	307.989
Gerst	6.684	167.460	134.278	1.047	15.507	802	182.967	135.080
Haver	4.240	68.940	68.665	—	1.798	1.929	70.738	70.594
Lijnzaad	—	22.794	50.756	—	92.511	126.147	115.305	176.903
Lijnkoek	3.336	53.867	64.671	—	—	100	53.867	64.771
Tarwemeel	3.086	28.670	28.701	1.131	10.266	10.357	38.936	39.058
Andere meelsoorten	409	5.910	4.077	—	—	—	5.910	4.077

vrij geregeld Chili-haver gekocht, doch voor Duitsche haver bestond daar zeer weinig kooplust, evenmin als in Nederland. Toch is Duitschland in den loop dezer week met haver weder goedkooper aan de markt gekomen, al bevinden de prijzen zich dan ook ongeveer 20 % boven die, welke eenige weken geleden bestonden, vóór de laatste maatregelen tot steun van den landbouw in Duitschland genomen werden. Evenals elders is ook deze week in Argentinië de haverprijs vrij sterk gedaald, doch de vraag naar Plata-haver is daardoor in Europa niet toegenomen.

SUIKER.

Twee interessante gebeurtenissen voor de Suikermarkt hebben in de afgelopen week plaats gevonden. In de eerste plaats is de Cubaansche Verkoopcommissie verdwenen en in de tweede plaats blijkt uit het Engelsche budget, dat in de bescherming van Suiker geen verandering is gekomen.

In Amerika had de oplossing van de Single Seller wat meer activiteit ten gevolge. Er werden flinke partijen ruwe Suiker omgezet tot $1\frac{1}{8}$ d.c. à 1.21/32 d.c. Ook op de termijnmarkt te New-York ging heel wat om en was de stemming op den tweeden dag bepaald vast, daarna zakten de noteringen in om als volgt te sluiten: Mei 1.62; Juli 1.66; Sept. 1.74; Dec. 1.84 en Mrt 1.92, terwijl de slotnoteering voor Spot Centrifugals 3.42 bedroeg.

De laatste Cuba statistiek is als volgt:

	1930	1929	1928
	Tons	Tons	Tons
Cubaproductie	3.600.000	4.400.000	3.750.000
Consumptie	22.881	26.690	25.368
Weekontv. afscheephavens ...	160.635	211.529	139.871
Totaal sedert 1/1	2.074.232	3.026.036	2.377.725
Weekexport	37.886	129.014	92.547
Totale export sedert 1/1	557.078	1.739.281	1.106.759
Voorraad afscheephavens	1.667.431	1.427.318	1.270.966
Voorraad binnenland	1.352.610	1.348.889	1.363.708
Aantal werkende fabrieken ...	135	122	85

In Engeland was de markt over het algemeen flauw en zeer stil. De noteringen op de Londensche termijnmarkt waren aan het slot ca. 3 d. lager dan de vorige week.

De zichtbare voorraden zijn volgens Czarnikow:

	1930	1929	1928
	Tons	Tons	Tons
Duitschland 1/3	1.372.000	1.302.000	1.021.000
Tsjecho-Slowakije 1/4	518.000	522.000	623.000
Frankrijk 1/3	598.000	564.000	488.000
Nederland 1/3	229.000	261.000	159.000
België 1/3	173.000	190.000	150.000
Polen 1/4	426.000	345.000	200.000
U.K. Geimp. Suiker 1/4	254.000	272.000	297.000
U.K. Binnenl. Suiker 1/4	61.000	41.000	28.000
Europa	3.631.000	3.497.000	2.966.000
V.S. (havens) 29/3	578.000	560.000	458.000
Cubaansche havens 29/3	1.412.000	1.298.000	1.203.000
Cuba binnenland 29/3	1.560.000	1.260.000	1.200.000
Totaal	7.181.000	6.615.000	5.827.000

Op Java kon de V.I.S.P. uit den ouden oogst 4000 tons Superieur tot $f 10\frac{1}{2}$ en 1400 tons No. 16 en hooger tot $f 9\frac{1}{2}$ verkoopen; over het algemeen blijft de markt lusteloos.

De verschepingen van Java gedurende Maart bedroegen volgens officieele gegevens 175.000 tons tegen 156.000 tons in 1929.

Ook hier te lande was de markt ongeanimeerd en luiden de noteringen op de Amsterdamsche termijnmarkt aan het einde der verslagweek als volgt: Mei $f 10\frac{3}{8}$; Aug. $f 10\frac{7}{8}$; Dec. $f 11\frac{3}{8}$ en Mrt $f 11\frac{7}{8}$, waartoe aanbod, met koopers tot $f\frac{1}{8}$ à $f\frac{1}{4}$ lager. De omzet bedroeg 4450 tons.

KATOEN.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizentallen balen).

	1 Aug. '29 tot 11 April '30	Overeenkomstige periode	
		1928/29	1927/28
Ontvangsten Gulf-Havens. }	8022	8894	7623
„ Atlant.Havens }			
Uitvoer naar Gr.Brittannië	1158	1690	1158
„ „ 't Vasteland etc.	3753	3990	4127
„ „ Japan	1083	1338	836

Voorraden.

(In duizentallen balen).

	11 April '30	Overeenkomstig tijdstip	
		1929	1928
Amerik. havens	1770	1549	1620
Binnenland	1067	679	803
New York	95	145	146
New Orleans	434	294	397
Liverpool	366	682	559

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 16 April 1930.

De Amerikaansche katoenmarkt heeft wederom een kalme, rustige week doorgemaakt. Prijzen zijn vrij vast gebleven tot j.l. Maandag, toen New-York flauwer en de daling toegeschreven werd aan ongunstige berichten over den toestand in Indië en aan de lagere verbruikscijfers in de Vereenigde Staten van Amerika.

New-York was gisteren weer flauwer en sloot van 23 tot 40 punten lager, terwijl Liverpool hedenmorgen 3 tot 7 punten lager opent. Ook Egyptische katoen is lager in prijs, zoodat F. G. F. Sakellaris gisteren 13,80 d. noteerde tegen 14,20 d. een week geleden. Locoverkoopen in Liverpool zijn thans gedurende drie achtereenvolgende weken beter geweest en bereikten een cijfer van 34.000 balen, waarvan 18.440 Amerikaansche, 10.750 Braziliaansche en Peru, 2460 Egyptische en Soedaneesche en de rest van andere bronnen.

De Amerikaansche garenmarkt is nog flauw. De vraag naar grove nummers is gering en beperkt zich in de medionummers twist en weftcops tot kleine hoeveelheden. Orders in ringtwist beperken zich voornamelijk voor dringende behoefte, doch in enkele gevallen zijn er flinke hoeveelheden verkocht. Getwijnde garens worden weinig verkocht. Ook voor Egyptisch garen bestaat weinig belangstelling. De vraag gedurende de afgelopen week is over het algemeen gering geweest en hoewel door sommige spinners een betere vraag gerapporteerd werd zijn de geboden prijzen verre van aantrekkelijk met uitzondering misschien voor die verkoopers, die het meest om orders verlegen zijn.

Er gaat dan ook weinig om en over het algemeen ziet men verlangend naar de Paaschvacantie uit. De cijfers van de Board of Trade betreffende den export van katoenen garens zijn weer lager wat Maart betreft, als ook voor de eerste drie maanden van het jaar. De totaalcijfers voor het eerste kwartaal van de afgelopen vier jaar zijn:

1927	1928	1929	1930
49.436.300	44.889.300	44.166.600	38.106.500 pond.

Ook in de doekmarkt gaat weinig om, zooals zoo dikwijls voor de Paaschvacantie het geval is; ongelukkig is echter het aantal afgesloten zaken gedurende de laatste beide weken zeer gering geweest. Prijzen zijn tot nu toe buitengewoon vast, doch wat het resultaat van de jongste flauwe stemming in katoen zal zijn, blijft te bezien. Wel heeft er eenig prijstesten plaats gehad, doch de politieke onrust in Indië heeft ongetwijfeld zaken teruggehouden, die anders zeer zeker zouden worden afgesloten. Het Budget is nu gepubliceerd en dit zal zeer zeker het gevoel van onzekerheid, dat over de binnen-

landsche markt hangt, doen verdwijnen. In één woord de markt is vast, doch zonder vooruitzichten en van weinig belang.

Liverpoolnoteeringen Oost. koersen 8 Apr. 15 Apr.
 9 Apr. 16 Apr. T.T. op Br.-Indië 1/5 1/5 1/5
 F.G.F. Sakellaridis 14,20 14,00 T.T. op Hongkong 1/6 1/6 1/6
 G.F. No. 1 Oomra 4,55 4,20 T.T. op Shanghai 1/11 1/11 1/11

KOFFIE.

De markt was in de afgelopen week tengevolge van de feestdagen feitelijk slechts enkele dagen geopend. Hoewel, zooals steeds in zulke tijden, de kooplust uiterst gering was, kon toch worden vastgesteld, dat de stemming eer iets vaster was. De noteeringen aan de termijnmarkten liepen geleidelijk iets op en de kost- en vracht-aanbiedingen van Santos bleven geheel onveranderd; alleen die van Rio liepen een fractie terug, terwijl ook de cif-prijzen van Robusta in Nederlandsch-Indië een kleinigheid gemakkelijker waren.

Het zijn nog altijd de berichten over de groote leening, die Brazilië gesloten heeft, welke de markt beheerschen. Weliswaar ontbreken officieele mededeelingen te dien opzichte voorloopig nog geheel en al en moet men zich dus behelpen met wat uit Brazilië en uit New-York van particuliere zijde wordt geseind, doch op grond van de laatst ontvangen telegrammen kan thans worden aangenomen, dat voor de eerstvolgende jaren van wat vroeger onder een vrije koffiemarkt moest worden verstaan, niet kan worden gesproken. Het blijkt namelijk, dat beperking van de aanvoeren uit de binnenlandsche pakhuisen naar de Braziliaansche afscheephavens ook in de toekomst zal blijven bestaan en dat die aanvoeren, evenals vroeger, zullen worden gelimiteerd op de hoeveelheid, benodigd ter voorziening in de consumptie op de wereldmarkt en, vermeerderd indien noodig, met wat voor aankopen van het Verdedigings-Instituut mocht in aanmerking komen. Vermoed wordt, dat de aanvoeren van het binnenland naar de haven van Santos vanaf 1 Juli 1930 tot 30 Juni 1931 voor uitvoer ongeveer 35.000 balen per dag zullen bedragen, doch van andere zijde wordt het totale cijfer der aanvoeren te Santos voor datzelfde tijdperk — en ook voor het volgende — geschat op 11.500.000 à 12.000.000 balen. Verder wordt bericht, dat de overeenkomst betreffende maximum-voorraden in de Braziliaansche uitvoerhavens van kracht blijft en dat voor Santos dat maximum

bepaald blijft op 1.200.000 balen. Alles tezamen genomen moet dus worden gezegd, indien al deze berichten juist zijn — en zij hebben daar wel den schijn van — dat er in het werkprogram van het Instituut eigenlijk geen verandering komt, met uitzondering van de reeds vroeger vermelde bepaling, dat de teruggehouden voorraden geleidelijk binnen tien jaar zullen moeten zijn verkocht. Dat het echter vooralsnog niet duidelijk is, hoe juist aan deze bepaling de hand zal kunnen worden gehouden, indien in den loop van die tien jaar wederom groote oogsten mochten voorkomen, is reeds in het vorig Overzicht uiteengezet. Met belangstelling worden daarom Nadere verklaringen ten opzichte van dit punt tegemoetgezien.

De in het binnenland van Sao Paulo en Minas Geraes teruggehouden voorraad bedroeg op 31 Maart 20.503.000 balen tegen 19.686.000 balen op 28 Februari, hetgeen een vermeerdering beteekent van 817.000 balen. Daar in Maart de aanvoeren uit het binnenland in de haven van Santos bedragen hebben 779.000 balen, hebben dus de plantages in die maand naar het binnenland afgezonden een hoeveelheid van 1.596.000 balen.

Betreffende de plannen tot vernietiging van de ordinairste kwaliteiten, werd nog bericht ontvangen, dat een type zal worden vastgesteld als basis voor de laagste kwaliteit, welke vanuit het binnenland van Brazilië naar de afscheephavens zal mogen worden doorgelaten. Voor Santos-koffie is toegestaan, dat de houder van oude voorraden dezer soort een kwaliteit onder het type binnen twintig dagen na aankondiging zal kunnen doen vervangen door een betere kwaliteit, tenzij hij de ordinaire koffie mocht wenschen uit te voeren of te ziften. Dit beteekent dus, dat de ordinairste soorten in Santos weder zullen kunnen worden uitgevoerd, doch aangezien er geen nieuwe aanvoer uit het binnenland van zal zijn toegestaan, zal de beschikbare hoeveelheid voor uitvoer uitsluitend kunnen toenemen door zifting en pikking der betere soorten.

Aan de loco-markt bleven de officieele noteeringen onveranderd 41 ct. per 1/2 KG. voor Superior Santos en 35 ct. voor Robusta.

Aan de Rotterdamsche termijnmarkt bleven de noteeringen aanvankelijk onveranderd, doch daarna liepen zij 3/8 à 1/4 ct. per 1/2 KG. op. Woensdag 23 dezer des voormiddags waren de verschillende noteeringen als volgt: April 27 1/8, Mei 27 1/8, September 25 5/8, December 24 5/8, Maart 1931—24 1/4, Mei 1931—23 7/8.

STATISTISCH OVERZICHT

Jaargemidd.	TARWE Hard Winter No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No. 2 ¹ / ₂ loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer. No. 2 ¹ / ₂ loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s.g. per barrel		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	
	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	\$	%	Sh.	%	£	%
1925	17,20	100,0	13,07 ⁵ / ₈	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	10,80	100,0	1,68	100,0	73,-	100,0	62,1/6	100,0
" 1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	17,90	165,7	1,89	112,5	86/6	118,5	58,1/-	93,5
" 1927	14,75	85,8	12,47 ⁵ / ₈	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,5 ¹ / ₂	78,4	11,25	114,2	1,30	77,4	73/-	100,0	55,14/-	89,7
Maart 1927	15,05	87,5	12,70	97,1	164,50	71,1	219,25	92,9	354,75	76,7	11,25	104,2	1,26	75,0	81/-	111,0	55,17/-	89,9
April "	14,80	86,0	12,82 ⁵ / ₈	98,1	173,00	74,8	237,50	100,6	351,50	76,0	11,00	101,9	1,22	72,6	80/-	109,6	55,2/6	88,8
Mei "	15,75	91,6	13,57 ⁵ / ₈	103,8	172,75	74,6	258,25	109,4	373,75	80,8	10,95	101,4	1,22	72,6	74/-	101,4	54,14/-	+8,1
Juni "	15,60	90,7	13,20	101,0	175,25	75,8	245,00	104,2	372,75	80,6	11,00	101,9	1,22	72,6	70/-	95,9	54,2/6	87,2
Juli "	15,10	87,8	12,05	92,2	171,50	74,1	235,75	99,9	367,75	79,5	11,10	102,8	1,22	72,6	70/-	95,9	53,19/-	86,9
Augustus "	14,87 ⁵ / ₈	86,5	11,45	87,6	178,50	77,1	252,50	107,0	368,25	79,6	11,05	102,3	1,22	72,6	69/-	94,5	55,5/6	89,0
September "	14,70	85,5	12,15	92,9	179,50	77,5	233,25	98,8	369,50	79,9	10,90	100,9	1,22	72,6	65/-	89,0	54,13/-	88,0
October "	13,72 ⁵ / ₈	79,8	11,45	87,6	178,75	77,2	230,50	97,7	359,00	77,6	10,90	100,9	1,22	72,6	65/-	89,0	55,5/-	85,0
November "	13,45	78,2	12,12 ⁵ / ₈	92,7	184,75	79,8	233,25	98,8	349,75	75,6	10,65	98,6	1,22	72,6	65/-	89,0	59,1/-	95,1
December "	13,40	77,9	12,57 ⁵ / ₈	96,2	201,00	86,8	246,25	104,3	348,25	75,3	10,65	98,1	1,22	72,6	65/-	89,0	60,2/-	96,8
Januari 1928	13,50	78,5	12,70	97,1	207,50	89,6	247,75	105,0	361,00	78,0	10,30	95,4	1,22	72,6	65/-	89,0	62,-	99,9
Februari "	13,80	80,2	12,87 ⁵ / ₈	98,5	226,50	97,8	243,75	103,3	361,00	78,0	10,00	92,6	1,21	72,0	65/-	89,0	61,12/-	99,2
Maart "	14,60	84,9	14,00	107,1	240,75	104,0	255,75	108,4	350,75	75,8	9,95	92,1	1,19	70,8	65/6	89,7	61,3/6	98,6
April "	15,30	88,9	14,97 ⁵ / ₈	114,5	239,50	103,5	261,00	110,6	358,25	77,5	10,05	93,1	1,19	70,8	66/-	90,4	61,14/6	99,4
Mei "	15,30	88,9	15,47 ⁵ / ₈	118,4	238,50	103,0	260,75	110,5	372,00	80,4	10,60	98,1	1,19	70,8	66/-	90,4	62,15/-	101,1
Juni "	14,37 ⁵ / ₈	83,6	14,27 ⁵ / ₈	109,2	234,00	101,0	252,50	107,0	365,25	79,0	10,10	93,5	1,19	70,8	66/-	90,4	63,17/-	102,9
Juli "	14,25	82,8	13,07 ⁵ / ₈	100,0	246,75	106,6	241,00	102,1	359,75	77,8	10,10	93,5	1,19	70,8	66/-	90,4	62,18/-	101,3
Augustus "	12,00	69,8	12,62 ⁵ / ₈	96,6	214,75	92,8	226,75	96,1	350,75	75,8	10,05	93,1	1,21	72,0	66/-	90,4	62,10/6	100,7
September "	11,65	67,7	11,57 ⁵ / ₈	88,5	198,75	85,9	198,25	84,0	350,75	75,8	10,00	92,6	1,21	72,0	66/-	90,4	63,8/-	102,1
October "	12,27 ⁵ / ₈	71,4	12,27	93,8	218,50	94,4	189,50	80,3	366,00	79,1	9,95	92,1	1,19	70,8	66/-	90,4	65,12/-	105,7
November "	12,32 ⁵ / ₈	71,7	12,07 ⁵ / ₈	92,4	227,25	98,2	185,50	78,6	386,25	83,5	10,20	94,4	1,18	70,2	66/-	90,4	67,18/-	109,4
December "	12,30	71,5	11,90	91,0	220,25	95,1	180,50	76,5	373,75	80,8	10,10	93,5	1,18	70,2	66/-	90,4	70,3/-	113,0
Januari 1929	12,35	71,8	12,20	93,3	231,50	100,0	194,25	82,3	365,00	78,9	10,10	93,5	1,16	69,0	66/-	90,4	75,10/6	121,7
Februari "	12,72 ⁵ / ₈	74,0	12,65	96,7	236,00	101,9	194,75	82,5	357,25	77,2	12,90	119,4	1,11	66,1	66/6	91,7	78,-/6	125,7
Maart "	12,65	73,5	12,62 ⁵ / ₈	96,6	233,00	100,6	191,75	81,3	359,00	77,6	12,00	111,1	1,11	66,1	67/-	91,8	89,8/-	144,0
April "	12,12 ⁵ / ₈	70,5	11,62 ⁵ / ₈	88,9	218,00	94,1	185,25	78,5	373,25	80,7	11,05	102,3	1,11	66,1	68/-	93,2	82,17/6	133,5
Mei "	11,12 ⁵ / ₈	64,1	10,57 ⁵ / ₈	80,9	198,25	85,6	177,50	75,2	363,50	78,6	11,15	103,3	1,16	69,0	69/6	95,2	75,4/6	121,2
Juni "	10,87 ⁵ / ₈	63,2	10,20	78,0	193,50	83,6	171,25	72,6	355,25	76,8	11,25	104,2	1,30	77,4	71/-	97,3	74,11/-	120,1
Juli "	12,80	74,3	11,20	85,6	218,50	94,4	191,25	81,0	415,50	89,8	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	72,12/6	117,0
Augustus "	13,12 ⁵ / ₈	76,3	10,75	82,2	202,50	87,5	182,75	77,4	452,50	97,8	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	73,17/-	119,0
September "	12,62 ⁵ / ₈	73,4	10,20	78,0	191,00	82,5	172,00	72,9	506,75	109,6	11,40	105,6	1,30	77,4	72/6	99,3	74,19/-	120,7
October "	12,10	70,4	9,87 ⁵ / ₈	75,6	185,00	79,9	168,00	71,2	516,50	111,7	11,25	104,2	1,30	77,4	72/6	99,3	72,16/-	117,3
November "	11,77 ⁵ / ₈	68,5	9,20	70,4	174,00	75,2	164,75	69,8	483,25	104,5	11,35	105,1	1,30	77,4	72/6	99,3	70,5/-	113,2
December "	12,62 ⁵ / ₈	73,4	9,35	71,5	166,00	71,7	163,75	69,4	482,00	104,4	11,75	108,8	1,30	77,4	72/6	99,3	68,6/6	110,1
Januari 1930	12,67 ⁵ / ₈	73,7	9,35	71,5	149,25	64,5	151,25	64,1	433,75	93,8	11,75	108,8	1,21	72,0	72/6	99,3	71,9/6	115,1
Februari "	11,72 ⁵ / ₈	68,2	8,17 ⁵ / ₈	62,5	139,00	60,0	135,75	57,5	398,50	86,2	11,75	108,8	1,11	66,1	72/6	99,3	71,12/6	115,4
Maart "	10,90	63,4	7,15	54,7	143,50	62,0	128,00	53,0	390,00	84,3	11,55	106,9	1,11	66,1	70/-	95,9	68,19/6	111,1
7 April "	11,50	66,9	8,10	62,0	187,00	80,8	135,00	58,5	439,00	94,9	11,35	105,1	1,11	66,1	67/6	92,5	69,2/6	111,4
14 "	11,35	66,0	7,60	58,1	185,00	79,9	128,00	54,2	430,00	93,0	11,35	105,1	1,18 ⁵ / ₈	70,5	67/6	92,5	67,7/6	108,5
22 "	11,25	65,4	7,50	57,3	185,00	79,9	128,00	54,2	429,00	92,8	11,35	105,1	1,18 ⁵ / ₈	70,5	67/6	92,5	55,10/-	88,1

* Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. *) = Western vóór de invoering van 1) Manitoba No. 3. † Zuid-Russische.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verschepping zijn thans ongeveer 60/- à 62/6 per cwt. en van dito Prime ongeveer 63/6 à 66/-, terwijl zijn van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verschepping, bedragen 42/- à 43/-.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, April-verschepping, 23¹/₄ ct.; Palembang Robusta, Mei-verschepping, 22³/₄ ct.; Benkoelen Robusta April-verschepping, 23¹/₄ ct.; Benkoelen Robusta, Mei-verschepping, 22³/₄ ct.; Mandheling Robusta, Mei-verschepping, 25³/₄ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, April/Mei-verschepping, 34¹/₂ ct. alles per 1/2 KG., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mei	Sept.	Dec.	Maart
22 April	\$ 8,63	\$ 8,33	\$ 8,18	\$ 8,07
14 "	" 8,63	" 8,13	" 7,98	" 7,83
7 "	" 8,95	" 8,39	" 8,19	" 8,07
31 Maart	" 8,45	" 7,87	" 7,69	" 7,52

Rotterdam, 23 April 1930.

(Mededeeling van de Vereeniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteeringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs No. 7 ¹⁾	Voorraad (In Balen)	Prijs No. 4 ¹⁾	
21 April 1930	309.000	14.975	1.019.000	21.000	5456/512 P.
14 " 1930	349.000	15.175	1.050.000	21.000	5448/512 "
7 " 1930	338.000	15.175	1.092.000	21.000	5448/512 "
21 April 1929	269.000	28.600	1.081.000	33.500	5504/512 "

¹⁾ In Reis.

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
19 April 1930 ..	44.000	2.485.000	78.000	7.902.000
19 April 1929 ..	76.000	2.445.000	184.000	7.155.000

COPRA.

De markt was de afgelopen week vast gestemd. Het aanbod uit het Oosten bleef bijzonder beperkt, terwijl er door verschillende consumenten iets meer belangstelling getoond werd.

Marseille blijft zich interesseeren voor dichtbij stoomend.

De slotnoteringen zijn:

Nederl. Indische fms. stoomend	/ 26 ³ / ₈ .
" " " aflad. Mei	" 26 ¹ / ₄ .
" " Mixed, dichtbij stoomend	" 25 ¹ / ₄ .
" " " aflad. April/Mei	" 25 ¹ / ₈ .

STEENKOLEN.

Data van eenig belang zijn gedurende de afgelopen berichtenperiode niet te melden, tenzij dan dat de componenten van het Kolensyndicaat tot een tijdelijke verlenging hebben besloten tot 31 Maart 1931, binnen welken tijd de belanghebbenden hopen de diverse strijdpunten onder elkaar bijgelegd te hebben, opdat men binnen dien tijd zal kunnen geraken tot een vrijwillig vernieuwd Kolensyndicaat voor een termijn van vijf of tien jaren. De markten vertoonen ten gevolge van de feestdagen niet de geringste levendigheid en de prijzen zijn nog verder afgebrokkeld.

Deze zijn:

Northumberland Ongezeefde	/ 10,—
Durham Ongezeefde	" 10,50
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	" 12,65
Schotsche Gezeefde (Prime Lothians)	" 10,50
Yorkshire gewasschen Singles	" 10,—
Westfaalsche Veförder	" 12,35
" Vlamstukken I	" 13,50
" Smeenootjes	" 13,—
" Gasvlamförder	" 12,25
" Gietcokes	" 16,50
Hollandsche Eierbriketten	" 15,—

alles per ton van 1.000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam. Ongezeefde bunkercolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam / 11,35.

Markt flauw.

AN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

TIN locoprijzen Londen per Eng. ton	KATOEN for Middling locoprijzen New York per lb.	WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.	RUBBER ⁴⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal-suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.	KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.	THEE Af. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Sumatrathee p. 1/2 K.G.	Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	Indexcijfer van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100						
£	%	\$ cts.	%	pence	%	Sh.	%	fl.	%	cts.	%	cts.	%	100,0	100,0
261.17/-	100,0	23,25	100,0	55,00	100,0	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	100,0	100,0
290.17/6	111,1	17,55	75,5	47,25	85,9	83,9	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	93,2
290.4/-	110,8	17,50	75,3	48,50	88,2	26,50	89,8	1/6,375	51,6	19,125	110,0	46,875	76,4	82,75	97,9
312.15/-	119,4	14,25	61,3	47,75	86,8	26,50	89,8	1/8,25	56,8	20,625	110,0	48	78,2	70	82,8
304.1/-	116,1	14,75	63,4	47,50	86,4	26,25	89,0	1/7,875	55,8	20,25	108,0	48	78,2	72,25	85,5
295.12/-	112,9	16,15	69,5	47,00	85,5	26,00	88,1	1/7,75	55,4	20,25	108,0	47	76,6	86,5	102,4
296.9/6	113,2	16,85	72,7	47,25	85,9	26,00	88,1	1/6	50,5	18,375	98,0	47	76,6	81,25	96,2
289.15/6	110,7	17,90	77,0	48,50	88,2	26,50	89,8	1/4,75	47,0	18,625	99,3	47	76,6	84	99,4
292. -/6	111,5	19,70	84,7	48,50	88,2	26,50	89,8	1/5,25	40,8	18,50	98,7	45,375	73,9	—	96,1
287.12/6	109,8	22,05	94,4	50,00	90,9	26,50	89,8	1/4,25	45,6	17,875	95,3	44,25	72,1	94,5	111,8
264.2/6	100,9	20,65	88,8	50,25	91,4	26,75	90,7	1/4,375	46,0	16,875	90,0	45,25	73,7	93	110,1
264.4/6	100,9	20,25	87,1	52,25	95,0	28,50	96,6	1/6,5	51,9	17,25	92,0	46	74,9	96	113,6
266.13/6	101,8	19,70	84,7	51,50	93,6	28,75	97,3	1/7,75	55,4	17,875	95,3	46	74,9	89,25	105,6
255.1/-	97,4	19,25	82,8	53,00	96,4	29,75	100,8	1/7,25	54,0	17,375	92,7	46	74,9	79,5	94,1
233.10/6	89,2	18,35	78,9	54,75	99,5	31,75	107,6	1/3,75	44,2	16,75	89,3	46	74,9	84,5	100,0
233.17/6	89,3	19,35	83,2	55,00	100,0	33,25	112,5	1/0,75	35,8	16,875	90,0	47	76,6	79	93,5
234.6/-	89,5	20,65	88,8	54,50	99,1	33,00	111,9	-/9,375	26,3	16,875	90,0	47	76,6	74,25	87,9
230.13/-	88,1	21,55	92,7	54,25	98,6	32,25	109,3	-/9	25,3	16,625	88,7	48,25	78,6	78,25	92,6
218.8/6	83,4	21,35	91,8	55,50	100,9	31,75	107,6	-/9,25	26,0	15,75	84,0	49	79,8	73,25	86,7
211.19/-	80,9	21,75	93,5	53,00	96,4	31,25	105,9	-/9,25	26,0	15,50	82,7	49,875	81,3	71,25	84,3
211.18/-	80,9	19,30	83,0	51,75	94,1	30,00	101,7	-/9,25	26,0	16,00	85,3	51,875	84,5	67,75	80,1
214.7/6	81,9	18,55	79,8	47,00	85,5	29,00	98,3	-/8,5	23,9	15,875	84,7	52,75	86,0	70,25	83,5
221.19/-	84,8	19,45	83,7	46,25	84,1	27,25	92,4	-/8,8	24,7	14,625	78,0	53	86,4	73	86,4
232.10/6	88,8	19,90	85,6	47,25	85,9	27,50	93,2	-/8,625	24,2	14,00	74,7	53	86,4	75,75	89,6
228.8/-	87,2	20,45	88,0	46,25	84,1	28,00	94,9	-/8,5	23,9	13,925	74,3	51,75	84,3	76,5	90,5
222.7/6	84,9	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	97,3	-/9,875	27,9	13,775	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4
222.11/-	85,0	20,10	86,5	44,25	80,5	27,75	94,1	1/-	33,7	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9
221.0/6	84,4	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	93,2	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1
207.5/6	79,2	20,45	88,0	43,25	78,6	27,25	92,4	-/10,5	29,5	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9
197.5/6	75,3	19,40	83,4	41,50	75,5	26,25	89,0	-/10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0
200.5/-	76,5	18,75	80,6	40,00	72,7	25,75	87,3	-/10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2
209.5/6	79,9	18,65	80,2	38,75	70,5	24,75	83,9	-/11	30,9	13,425	71,6	54	88,0	68,50	81,1
210.11/-	80,4	18,60	80,0	37,00	67,3	24,00	81,4	-/10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6
205.5/6	78,4	18,90	81,3	34,25	62,3	23,75	80,5	-/10,125	28,4	13,475	71,9	51,75	84,3	64	75,6
188.9/6	72,0	18,45	79,4	32,50	59,1	22,50	76,3	-/9,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1
182. -/6	69,5	17,50	75,3	31,25	62,3	23,00	78,0	-/8,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7
178.18/6	68,3	17,25	74,2	31,25	56,8	21,25	72,0	-/8	22,5	12,075	64,4	36,75	59,9	60,75	71,8
174.13/-	66,7	17,15	73,8	29,50	53,6	19,25	65,3	-/7,375	20,7	11,675	62,3	35	57,0	60,50	71,6
174.4 -	66,5	15,45	66,4	28,50	51,8	17,75	60,2	-/8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9
165.18/-	63,4	15,20	65,4	26,25	47,7	16,50	55,9	-/7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7
162.7/6	62,0	16,60 ⁵⁾	71,4 ⁵⁾	27,00 ⁸⁾	49,1 ⁸⁾	17,00 ⁸⁾	57,6 ⁸⁾	-/7,50	21,1	10,75	57,3	35	57,0	60	71,0
165.12/6	63,3	16,55 ⁶⁾	71,2 ⁶⁾	27,25 ⁹⁾	49,5 ⁹⁾	17,00 ⁹⁾	57,6 ⁹⁾	-/7,4375	20,9	10,75	57,3	35	57,0	59 ¹⁰⁾	69,8 ¹⁰⁾
162.5/-	62,0	16,30 ⁷⁾	70,1 ⁷⁾	27,25 ¹⁰⁾	49,5 ¹⁰⁾	17,25 ¹⁰⁾	58,5 ¹⁰⁾	-/7,375	20,7	10,50	56,0	35	57,0		

De huidige officiële noteringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74/5 K.G. Hongaarsche. ³⁾ = Matting vóór de invoering van de huidige offic. noteringswijze (Jan. 1928) Jaar- en maandgemiddelden afgerond op 1/8 pence. ⁴⁾ 4 April. ⁵⁾ 11 April. ⁶⁾ 17 April. ⁷⁾ 3 April. ⁸⁾ 10 April. ⁹⁾ 16 April.

IJZER.

Na de geringe opleving van veertien dagen geleden is de stemming op de Continentale exportmarkt weer zwakker geworden. Het Westeuropese Gietijzer-ijzerkartel besloot den exportprijzen voor Nederland te verlagen met een shilling. Hoewel in Frankrijk de toestand in het algemeen niet onbevredigend genoemd mag worden, lijkt het opnemingsvermogen van de markt iets verminderd. De vraag naar Cleveland-ijzer is nog steeds op een zeer laag peil, doch de behoefte der staalfabrieken en de loopende orders der gietijzeren zijn net voldoende om de productie op te nemen. Op de staalmarkt is momenteel zeer weinig te doen, mede als gevolg van de Paaschweek.

VERKEERSWEZEN.**VRACHTENMARKT.**

Graan van Noord-Amerika. Tegen het einde der vorige week waren de graanprijzen iets gemakkelijker, waardoor iets meer belangstelling voor scheepsruimte aan den dag werd gelegd; in het algemeen blijft de vraag echter gering en de vrachten laag.

Van de *Northern Range* werd voor een in lading gelegde boot 20000 qtrs. geboekt naar Amsterdam of Rotterdam tegen \$ 0,08, terwijl een kleine prompte boot van 14000 qtrs. naar het Bristol kanaal afgesloten werd tegen 2/3 per qtr. met de optie Antwerpen of Rotterdam tegen \$ 0,10 per 100 lbs.

Van de *St. Laurence* is nog altijd geen betere vraag. Slechts één afsluiting kwam in de afgelopen week tot stand, nl. een handige boot naar Griekenland per tweede helft Mei tegen 3/1½ d. per qtr., basis één loshaven. Voor kleine en middelmatige booten per Mei wordt van Montreal \$ 0,08 naar Antwerpen of Rotterdam en \$ 0,11 naar de Middellandsche Zee in uitzicht gesteld en groote booten in deze positie worden aangeboden tegen resp. \$ 0,09 en \$ 0,12. Voor September/October zijn bevrachters bereid \$ 0,11½ te betalen naar de Middellandsche Zee, waarop reeders evenwel niet terugkomen. De vooruitzichten voor booten, die op de *St. Laurence* moeten lossen, zijn vooralsnog zeer slecht.

Aan de *Golf*-havens valt eenige opleving te constateeren. Een boot van 6200 tons per April/Mei werd naar Griekenland bevracht tegen 3/6 per qtr. Voor midden Mei wordt 2/- genoteerd naar U.K. met de optie Antwerpen of Rotterdam tegen 1/9, terwijl voor booten van middelmatige grootte per 2de helft Juli/Augustus \$ 0,13 à \$ 0,14 in uitzicht wordt gesteld naar Rotterdam of Antwerpen.

Van de *North Pacific* is nog steeds geenerlei vraag naar scheepsruimte voor graanladingen.

La Plata rivier. Deze markt was de geheele afgelopen week vast, alhoewel slechts ca. 8 afsluitingen werden gedaan. Dit moet evenwel hoofdzakelijk worden toegeschreven aan de schaarschte aan vroege booten en aan de terughoudendheid van reeders. Bevrachters toonden in het bijzonder belangstelling in April-booten, voor welke positie de vracht voor handige booten van de Bovenrivier naar U.K./Continent oplet tot 15/9. Groote booten met cancelling 5 Mei verkregen 14/- naar Antwerpen/Hamburg range met een reductie van 6 d. naar Antwerpen of Rotterdam en met de Middellandsche Zee opties. De beste vracht, die tot dusver voor groote April-booten van Bahia Blanca naar Antwerpen/Hamburg betaald werd, was 11/6.

Suiker van West-Indië. Een goede vraag bleef aanhouden. Booten van 7000/7500 ton, per April/Mei, werden van Cuba naar U.K./Continent tegen 13/3, met in één geval de optie Marseille tegen 14/3 aangeboden. Het vrij geringe aanbod van prompte booten veroorzaakte, dat de vrachten iets vaster werden, zoodat voor Mei 13/6 moest worden betaald. Voor Juni zijn de vrachten 14/- tot 14/6. Voor kleine booten is minder vraag, een 3500 tonner per 2de helft April moest dan ook 14/- accepteren van San Domingo naar U.K./Continent en een prompte boot van 2300 ton hetzelfde cijfer voor een lading van Port au Prince naar U.K./Continent.

Salpeter van Chili. De slechte toestand op deze markt bleef aanhouden. Het restant van het contract voor Rusland werd ondergebracht door de opname van een boot van 71/7300 ton per 15/30 Juni, (het vrachtcijfer is geheimgehouden) en lijnruimte voor 5000/6000 ton per 15/30 Juni naar Leningrad tegen 19/-.

Behalve dit was er slechts vraag voor één boot van 7000/8000 ton per 20 Mei tot 10 Juni op basis van 18/- Bordeaux/Hamburg range, 19/- Noord-Spanje, 20/- Middellandsche Zee en 21/- Alexandrië. Tegen deze cijfers krijgen bevrachters geen tonnage aangeboden, toch zullen zij er wel in slagen een boot, die naar Chili bestemd is, tegen hunne cijfers te krijgen.

Er is nog altijd geen vraag naar lijnruimte, en worden reeders derhalve gedwongen naar lading van andere plaatsen op de route naar de thuishavens om te zien.

Rijst van Burmah. Er is slechts weinig vraag, de eenige

definitieve order betrof een lading per Mei tot 6500 ton naar Gdynia, waarvoor ongeveer 19/- verkrijgbaar is.

Donau en Zwarte Zee. Van den Donau was een vrij goede vraag, alhoewel niet zoo levendig als de voorafgaande week. Voor April/Mei en Mei is 14/6 betaald naar Antwerpen/Hamburg en voor Mei/Juni 15/- voor een groote boot.

Van de Zwarte Zee zijn de vrachtcijfers vrijwel onveranderd; een prompte boot werd bevracht op basis van 10/9 naar het Continent met volle opties.

Van Mariupol was een goede vraag voor steenkolen; voor April en begin Mei is 12/9 betaald naar Rouaan, terwijl met de optie Theodosea of Nicolaëf zaken zijn gedaan naar de Northern Range/St. Laurence/Saquenay rivier voor Mei/Juni tegen 12/9 tot 13/-.

Middellandsche Zee. Deze markt blijft flauw. Voor verscheping in deze maand zijn slechts weinig orders aan de markt, terwijl ook voor Mei de vraag niet toegenomen is. Eenige verbetering schijnt voorloopig nog niet te kunnen worden verwacht. Eenige ertsafsluitingen werden gedaan, o.a.: Huelva/Rotterdam of Vlaardingen 5/-, Amsterdam 6/-, Ghent 7/10½, Almeria/Rotterdam of Vlaardingen 4/6, Melilla/Rotterdam of Vlaardingen 4/4½, Bougie/Rotterdam of Vlaardingen 5/- en Bona/Middlesbrough 6/3, terwijl voor fosfaat betaald werd: Tunis/Rotterdam 6/6 en Sfax/Nantes 5/7½.

Van Noord-Spanje zijn in het geheel geen orders, slechts een lading werd bevracht, nl. 3000 ton Bilbao/Glasgow tegen 5/6.

Kolen van Engeland. De geringe vraag alsmede de invloed van de feestdagen waren oorzaak, dat de afgelopen week zeer kalm was. Scheepsruimte werd in ruime mate aangeboden voor de bestaande vraag naar Zuid-Amerika en, mede ten gevolge van de betere markt van La Plata, waren de kolenvrachten iets flauwer.

Voor Rio werd 12/10½ en Buenos Aires 14/3 betaald. De vraag naar de Middellandsche Zee was gering.

Afgesloten werd:

Van Zuid-Wales: Bordeaux 3/9, Barcelona 8/6, Marseille 7/-, West-Italië 6/3, Venetië 7/9, Port-Said 7/6, Alexandrië 7/9, St. Vincent of Dakar 7/3, Rio 12/10½, Buenos Aires 14/3. Van de Oostkust: Mariagerfjord 4/9, Elbe-haven 3/3, Rouaan 3/3, Bordeaux 4/7½, West-Italië 6/9, Alexandrië 7/9, Singapore 16/3 Adelaide of Melbourne 21/6, St. Vincent 7/3 en Buenos Aires of La Plata 15/-.

RIJNVAART.

Week van 13 t/m. 19 April 1930.

De aanvoeren van zeezijde bleven ongewijzigd. Scheepsruimte bleef bij weinig vraag voldoende beschikbaar; de stemming bleef lusteloos. Voor erts naar Ruhrhavens werd $f 0,17\frac{1}{2} - f 0,27\frac{1}{2}$ per last met resp. 4 en 8 losdagen betaald. Naar den Bovenrijn was eveneens zeer weinig vraag. Voor ruwe producten betaalde men ca. $f 0,60$ per last. Daghuur werd niet genoteerd. Het sleeploon werd genoteerd volgens het 27½ cts. tarief. De waterstand bleef wassend. Naar den Bovenrijn werd op ca. 2.20 M. en naar de Ruhrhavens op vollen diepgang afgeladen.

In de Ruhrhavens bleef de algemeene toestand onveranderd. Bij zeer veel aanbod van ledige ruimte bleven de verschepingen van kolen gering. De vracht voor exportkolen naar Rotterdam bleef onveranderd genoteerd op MK. 0.60 per ton inclusief sleeploon.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.**Bedrijfsleven en de strijd tegen de Armoede in Nederland**

door Dr. CH. A. VAN MANEN.

Prijs ingenaaid $f 3,-$. Gebonden $f 4.75$.

Voor leden der Vereeniging en geabonneerden op het Weekblad wordt dit werk beschikbaar gesteld tegen den prijs van $f 2,50$ ingenaaid en $f 4,-$ gebonden.

Bestellingen richt men tot het Secretariaat van het Instituut, Pieter de Hoochweg 122, onder gelijktijdige remise per postwissel of op postcheque en girorekening No. 8408, Rotterdam.